

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 23 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№196 (5325)

ЦИТАТА ДНЯ

ЛЮДМИЛА ДЕНІСОВА: «На сьогодні статус учасника бойових дій отримали понад 800 осіб, які брали участь в Антитерористичній операції».

Міністр соціальної політики про виконання державою всіх передбачених чинним законодавством зобов'язань перед військовими в зоні АТО

Реверс має потенціал зростання

ГАЗ. Технічне рішення, яке дасть змогу значно розширити потужність словацького газотранспортного маршруту, запропонувала НАК «Нафтогаз України» тамтешньому оператору газотранспортної системи (ГТС) Eustream. «Нафтогаз» сподівається, що словацький оператор підтримає швидке впровадження нової технології і збільшення потужності газопроводу», — йдеться в повідомленні вітчизняної компанії.

За даними операторів ГТС Словаччини і України, в жовтні було зафіксовано два рекорди добових поставок газу в Україну: 18 жовтня — 27,6 мільйона кубометрів, а 20 жовтня — 28,3 мільйона. Поточна проектна потужність газопроводу, повідомляє УНІАН, становить близько 27 мільйонів кубометрів на день (близько 10 мільярдів кубів на рік).

Оператори газотранспортної системи України «Укртрансгаз» з боку Словаччини за 20 днів жовтня надійшло 518,3 мільйона кубометрів палива, куди увійшов також і норвезький газ, який країна почала одержувати з 1 жовтня. Загалом із початку року з Європи до України надійшло 2,7 мільярда кубометрів блакитного палива.

ЦИФРА ДНЯ

26,7 млрд куб. м

газу прогнозують використати у поточному опалювальному сезоні.
Це на 24% менше, ніж торік

Солодка вата від кандидата

ВОЛЕВИКРИВЛЕННЯ. На жаль, підкуп виборців залишається одним із головних порушень виборчого законодавства

Фото Світлани СКРЯБІНО

4

Батареї грітимуть за будь-яких обставин

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Уряд виділив місцевим бюджетам 7 мільярдів гривень на погашення різниці в комунальних тарифах

Катерина МАЦЕГОРА,
«Урядовий кур'єр»

Зібрання Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк провів у форматі селекторної наради з головами обл-

держадміністрацій. Присвячене воно було початку опалювального сезону. У керівників НАК «Нафтогаз України», НАЕК «Енергоатом» глава уряду спитав, як монополії забезпечуватимуть українців теп-

лом і світлом. Мінпаливенерго доповідало про можливості проходження зимового сезону та наявність у країні вугілля.

«У нас у сховищах близько 17 мільярдів кубометрів газу. Також

тривають реверсні поставки з країн-членів ЄС. Поки що тимчасової угоди з Росією не підписано, переговори перенесено на 29 жовтня. Стокгольмський арбітражний суд прийняв до провад-

ження додаткову позовну заяву України про винесення тимчасового рішення у справі між «Нафтогазом» і «Газпромом», — повідомив Арсеній Яценюк.

2

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 22 жовтня 2014 року

USD 1295.0077

за 100 доларів США

EUR 1652.6888

за 100 євро

RUB 3.1547

за 10 рублів

/ AU 161455.08

AG 2248.13

за 10 трійських унцій

PT 164854.48

PD 100104.10

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Батареї грітимуть за будь-яких обставин

(Закінчення.

Початок на стор.1)

Додаткові 5 мільярдів кубометрів газу, необхідних нашій країні, за його словами, можна придбати у Росії, однак він скептично налаштований щодо можливої відбудови відносин із цією країною. Мовляв, на ці питання дадуть відповідь лише результати переговорів 29 жовтня.

Додаткові обсяги газу Україна також може отримувати завдяки збільшенню обсягів постачання за реверсними схемами. Технічні можливості такого виходу із газового лабіринту керівництво України саме обговорює з європейською стороною. «Маємо резервні варіанти збільшення реверсних поставок з Європейського Союзу», — сказав глава уряду. Однак попередив про імовірне виникнення надзвичайних ситуацій, виходом з яких стане постачання мазуту на підприємства теплокомуненерго. «Зараз ми маємо можливість переробити нафту та поставити до 2 тисяч тонн мазуту в разі необхідності», — додав він.

Резервні варіанти є

Арсеній Яценюк отримав статистичні звіти щодо платежів обласних державних адміністрацій НАК «Нафтогаз» за блакитне паливо. Тому до керівників регіонів він звернувся промовисто: «Так діла не буде! У нас постійна тенденція до погіршення стану розрахунків. Якщо немає грошей, то немає газу! Кабінет Міністрів виділив ОДА на

погашення різниці в комунальних тарифах і виплату заборгованості за спожите паливо 7 мільярдів бюджетних гривень. Усвідомлюю, що є проблеми в системі розрахунків, але прошу всіх пам'ятати про відповідальність за забезпечення розрахунків за отриманий природний газ з боку підприємств теплокомуненерго». Місцеву владу він ще раз попросив провести всі розрахунки і посилити фінансову дисципліну.

Серед лідерів боржників — Донецщина, яка винна «Нафтогазу» 4 мільярди гривень, Луганщина має повернути компанії 1,2 мільярда гривень. У цих областях додатковий обсяг заборгованості протягом року зріс на понад мільярд гривень.

Позитивна новина — те, що 6 областей уже дали старт опалювальному сезону. Решту глава уряду попередив, що з 26 жовтня температурні середньодобові режими перетнуть нульову позначку в бік зниження.

«Усі області повинні увімкнути опалення. Технічно ви готові. Газ ми забезпечили навіть попри те, що розрахунків за нього не здійснено», — наголосив Прем'єр. Передовсім теплі батареї мають бути у лікарнях, дитсадках та школах.

Атомники до зими готові

За даними Прем'єра, НАЕК «Енергоатом» за останні півроку збільшив обсяги генерації електроенергії на 17%. Також

Дитячі заклади першими відчують настання опалювального сезону

вдалося збільшити майже на 30% обсяги виробництва альтернативної енергетики. Президент «Енергоатому» Юрій Нещадковський запевнив главу уряду, що НАЕК повністю готова до роботи в осінньо-зимовий період, навіть в умовах виникнення надзвичайних ситуацій. Постачання пали-

ва на атомні станції здійснюється відповідно до контрактів, усі необхідні регламентні обсяги не знижувального запасу палива також забезпечено повністю.

А ось із вугіллям ситуація складна. За оцінками уряду, до кінця цього року нашій країні потрібно шукати додаткові 4 мільйони

тонн. Перший вантаж, 84 тисячі тонн з Південно-Африканської Республіки, вже пройшов Босфор і прямує до України.

«Ми диверсифікуємо постачання і робимо все, щоб на ринку електроенергетики не виникла критична ситуація, забезпечуємо українські ТЕЦ вугіллям», — сказав

жетної сфери зекономили 18,2 мільйона кубічних метрів», — поінформовав фахівець.

За підрахунками «Нафтогазу», у 2012 році рівень розрахунків за тарифи становив 83%, 2013 — 72%, цього року — 54%. Найбільше цьогорічної заборгованості мають підприємства теплоенер-

Додаткові обсяги газу Україна також може отримувати завдяки збільшенню обсягів постачання за реверсними схемами.

Арсеній Яценюк та передав слово першому заступникові голови НАК «Нафтогаз».

Сергій Перелома розповів про заборгованість підприємств теплокомуненерго за спожитий газ перед компанією, яку він представляє. На 22 жовтня цей показник становив 14,1 мільярда гривень. Зокрема за газ, спожитий у 2014 році, борг сягнув 4,5 мільярда гривень. Окрім цього, в опалювальний сезон 2014—2015 років «Нафтогаз» прогнозує використати 26,7 мільярда кубометрів газу. Це на 6,7 мільярда кубометрів (24%) менше, ніж у минулому опалювальному сезоні.

Для облгазів — спецрозрахунки

«Теплопостачальні підприємства за рахунок того, що опалювальний сезон ще не розпочато, заощадили до 380 мільйонів кубічних метрів газу. Також підприємства бюд-

гетики у Дніпропетровській — 828 мільйонів гривень, Харківській — 173,6 мільйона, Одеській — 260 мільйонів, Запорізькій області — 180,5 мільйона, Полтавській області — 88 мільйонів та міста Києва — 784 мільйони гривень.

Вислухавши доповідь, Арсеній Яценюк попросив керівництво НАК «Нафтогаз» провести всі фінансові розрахунки, пов'язані з переказом державних коштів на покриття різниці в тарифах. І, незважаючи на заборгованість, постачати природний газ у регіони, щоб забезпечити опалювальний сезон.

Окрім цього, Прем'єр-міністр попередив, що облгази, які перебувають у приватній власності, нині під пильним контролем уряду. Згідно з останнім рішенням, Кабмін запроваджує спеціальні розрахунки для оплати за придбання імпортованого природного газу в сфері теплокомуненерго.

Спадщину оформлюватимуть у сільрадах

Ірина ПОЛИЩУК,
«Урядовий кур'єр»

НОРМОТВОРЧІСТЬ. Нещодавно Верховна Рада ухвалила законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спадкування». Цей законопроект уряд розробляв, щоб спростити оформлення спадщини і передати сільським і селищним радам право вчинення нотаріальних дій.

— Закон дає змогу селянам оформлювати спадщину в місцевих органах влади, скасовує обов'язкову оцінку майна при спадкуванні, — розповів міністр юстиції Павло Петренко під час обговорення документа, — і плату для найближчих родичів під час оформлення спадщини, ліквідує корупційні схеми оцінної мафії. Закон наділяє органи місцевого самоврядування повноваженнями оформлювати права на спадщину та реєструвати права на успадковане майно жителями сільських населених пунктів. Щоб донести цю інформацію до всіх жителів сіл, Міністерству юстиції доручено провести стажування спеціалістів органів місцевого самоврядування, які займаються наданням цих послуг.

— Ми надаємо серйозні повноваження місцевим органам влади. Це велика відповідальність, і вони мають нею скористатися, — переконує міністр. — Селищний голова, який дбає про громаду, направить уповноваженого працівника на стажування, він отримає посвідчення і надаватиме такі послуги. Система державних нотаріусів, які до цього оформлювали спадщину, залишається незмінною.

— Система державних нотаріусів працюватиме надалі, — зазначає Павло Петренко. — У громадян є альтернативне право: вони або підуть у сільську раду і оформлять своє право на спадщину, або пойдуть до державного нотаріуса.

Для сіл, особливо віддалених, ця новація дуже актуальна, адже більшість жителів роками нікуди не виїжджають. Особливо старенькі, яким уже важко кудись їхати й підлаштовуватися під години прийому нотаріусів.

Перемагають лише сильні духом

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ПОЗИЦІЯ. Ухвалений закон про вищу освіту передбачає абсолютно новий підхід до фінансування державного замовлення. «Гроші ходять за студентом, а не ректор бігає за міністром», — таку думку доніс Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк до львівських студентів, на зустрічі з якими він торкнувся багатьох політичних та економічних аспектів життя країни.

Цей закон розробляли зокрема він та голова Комітету Верховної Ради з питань освіти і науки Лілія Гриневич понад два роки, іще під час перебування в опозиції. Документ дає змогу вишам відповідати європейським вимогам і стандартам, передбачає самоврядування ВНЗ, самоврядування студентів.

Одна з основних цілей цього закону — прив'язати ринок освіти до ринку праці, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну.

«Ми дали неймовірні повноваження вищим навчальним закладам. Усі просили

більше прав. Ми сказали: керуйте в себе у вишах самі, самі визначаєте навчальні плани. Самі витрачайте кошти, які заробляєте, — ми не будемо концентрувати ці

майбутнього. Не газ і нафта, а той, хто знає, як, скажімо, замінити нафту і газ. Сильні люди потрібні для кожної країни, а для України особливо, — переконаний Прем'єр-

«Ми всі — покоління війни.

Але так гартуються сильні нації, і так гартуються сильні держави», — переконаний Арсеній Яценюк.

гроші на рахунках казначейства», — розповів Прем'єр-міністр, додавши, що сам закон це перший крок до отримання нової якості знань і нової якості особистості.

Арсеній Яценюк підкреслив, що Україна підписала й ратифікувала Угоду з ЄС, проте від підписання цієї угоди до її реалізації — «дуже довгий і складний шлях». Україна, за його словами, має стати частиною Європи, зокрема й через якісні зміни в системі освіти.

«Для України вкрай важливі знання, розум, фаховість і досвідченість. Тому що це економіка майбутнього і світ

міністр. — Ми сильні, кожен робить свою роботу. І завдяки цій роботі кожен створює майбутнє країни. Через десятиліття Україна буде однією із візріючих країн Європейського Союзу».

Прем'єр підкреслив, що Україна перебуває в стані війни, зазіхають на її територіальну цілісність: «Нині у мене немає підстав казати, що все швидко закінчиться. Через те, що Росія свої плани не змінила. Але перемагають не стільки зброєю, скільки силою духу. Сильніший не той, хто має м'язи і більше автоматів, а той, хто вірить. Ми маємо сильний дух, і ми переможемо».

Щодо планів РФ, Арсеній Яценюк висловився дуже чітко: це відновлення контролю над пострадянськими територіями, основна з яких — Україна. Бо жодної імперії, яка будувалася в Москві, не було без України. І тепер Володимир Путін поставив для себе особисте завдання — відновити Радянський Союз в будь-якій формі, протиставити Заходу Росію.

«Може відповіді Володимиру Путіну: це у вас нічого не вийде. Ми вийдемо сильніші. На наші плечі історія поклада дуже важкі випробування, які ні на жодних наших попередників. Ми всі — покоління війни. Але так гартуються сильні нації, і так гартуються сильні держави», — сказав Арсеній Яценюк.

Коли країна у війні, підкреслив він, усі мусять працювати на фронт, оборону, боротьбу і перемогу. «Це відповідальність кожного, починаючи від Президента і Прем'єр-міністра і закінчуючи кожним, хто в своєму серці має Україну, переживає за наше майбутнє, хто хоче добра і хоче перемогти російську військову агресію», — особливо підкреслив Арсеній Яценюк.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Продукція «Південмашу» поповнить держзамовлення

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ОБОРОННА БЕЗПЕКА. Основну частину робочої поїздки в Дніпропетровську область Президент Петро Порошенко присвятив відвідинам Державного підприємства КБ «Південне» імені М. К. Янгеля. Там глава держави провів нараду щодо стану, проблем і перспектив розвитку космічної галузі. Генеральний директор підприємства Олександр Дегтярьов представив проекти в аерокосмічній, оборонно-промисловій і транспортній галузях. Це зокрема участь у міжнародних проектах «Морський старт» і «Наземний старт»; у спільному українсько-бразильському проекті «Циклон-4», розробка ракети-носія середнього класу «Антарес», виробництво супутників дистанційного зондування Землі «Сіс». Обговорено й перспективи співпраці у космічній галузі з іншими зацікавленими державами, зокрема з Казахстаном.

Петро Порошенко доручив включити в державне оборонне замовлення наступного року продукцію ДП «Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова». Передовсім — відкрити фінансування виробництва високоточної зброї, крилатих ракет, комплексу тактичної зброї. «Ми маємо бути впевнені, що наша армія, Збройні сили, їхнє оснащення відповідає найкращим світовим зразкам», — наголосив Президент.

Під час ознайомлення з виробничими потужностями «Південмашу» і спілкування з

ФОТО МІХАЙЛА ПАЛІЧКА

Президенту показали нові зразки високоточної зброї

його працівниками Петро Порошенко зазначив, що Україна має повернути собі статус космічної держави. «Наші космічні вироби виготовляли в кооперації з Російською Федерацією. Тепер усі постачання припинено, і в цих надважких умовах керівництво КБ «Південне», трудовий колектив знайшли можливість і готові запропонувати послуги всьому світу», — передає слова Президента його прес-служба. До слова, нині підприємство має спільні проекти з Бразилією, напрацювання із США, перспективний напрям співробітництва з Туреччиною.

Під час виступу на нараді з представниками промислових підприємств області глава держави підтримав створення в

органах влади експертної агенції зі страхування ризиків експортерів. «Це буде зроблено коштом держави», — сказав він, наголошуючи, що роботу з організації агенції слід розпочати одразу після парламентських виборів.

Президент вкотре підкреслив, що для влади пріоритет — оборона держави. Але це не може виправдовувати затримку проведення реформ для відродження економіки. Саме тому він закликав вітчизняних виробників вносити свої пропозиції щодо реформ у галузі економіки та в питанні організації страхування експортних ризиків. У цьому контексті глава держави додав, що завдяки Угоді про асоціацію з ЄС умови ведення

економічної діяльності в Україні кардинально змінилися на краще.

А студентам Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара Петро Порошенко разом із віцепрем'єр-міністром Володимиром Гройсманом та заступником Глави АП Дмитром Шимківим представив «Стратегію реформ-2020». Представників ЗМІ поінформували про те, що Президент підписав Закон «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини».

«Зимовий план» жовтневого періоду

ОЧІКУВАННЯ. Чи ухвалять ціну 385 доларів за тисячу кубометрів російського блакитного палива для України?

Віталій ЮРКІВ
для «Урядового кур'єра»

Днями у Брюсселі відбулися чергові тристоронні газові переговори між Україною, Росією та ЄС. Участь у них брали енергетичний комісар Євросоюзу Гюнтер Оттінгер та енергетичні міністри: України — Юрій Продан, Росії — Олександр Новак.

Як заявив представник ЄС по завершенні зустрічі, сторони попередньо погодилися на ціну 385 доларів за тисячу кубометрів до кінця березня 2015 року. Водночас Росія продовжує наполягати на принциповому для України питанні: щоб цю ціну формували за допомогою знижки, яку російський уряд встановлює своєю постановою. Україна ж хоче спеціального документа з фіксованою ціною, а не прив'язки до контрактів 2009 року.

Гюнтер Оттінгер сподівається, що Україна і Росія наступної середи укладуть проміжну угоду щодо постачання газу взимку. «Ми досягли позиції, яку всі сторони обговорять зі своїми

урядами, керівниками відповідних компаній», — цитує єврокомісара Reuters. Проміжна угода буде чинною до 31 березня 2015 року. Крім того, НАК «Нафтогаз України» муситиме до кінця року погасити 3,1 мільярда доларів свого боргу, повідомив представник ЄС.

Як заявив український міністр енергетики Юрій Продан, до кінця року наша держава може купити до 4 мільярдів кубометрів газу. Але конкретні обсяги визначать після консультацій з Єврокомісією — зважаючи на проблеми з фінансами.

Російська сторона каже, що «зимовий план» щодо газу для України може підписати до кінця жовтня. «Якщо отримаємо відповідь про джерела фінансування для України на майбутнє, то найближчим часом можна очікувати його підписання», — сказав голова «Газпрому» Олексій Міллер в коментарі для ЗМІ.

Після переговорів Гюнтер Оттінгер зазначив: ймовірно, проміжну угоду підпишуть під час наступної зустрічі 29 жовтня. Він повідомив, що

для розрахунків України за газ можна використовувати транзитні платежі «Газпрому» за постачання російського газу в Європу через територію України.

Відповідь Росії на цю пропозицію була категоричною: це питання не розглядати. «Весь газ, який надходить у Європу, поставляють за контрактами, пункти здачі розташовані за межами України. А щодо потреб самої України, то у нас є чинний контракт, згідно з яким ми працюємо і будемо працювати», — заявили в «Газпромі».

Міністр енергетики України Юрій Продан назвав ідею залучення європейського посередника одним із варіантів урегулювання питання. Причини відмови російської сторони від цієї пропозиції йому не зрозумілі. «Нам дуже складно знайти мотивацію «Газпрому», — сказав очільник вітчизняного енергетичного відомства.

Поки що не зрозуміло, чи остаточно домовилися сторони про принципове питання: як саме утворюва-

тимуть ціну — 385 доларів. Разом з тим напередодні міністр енергетики Росії Олександр Новак заявив, що уряд РФ готовий прийняти постанову про 100-доларову знижку від ціни чинного контракту.

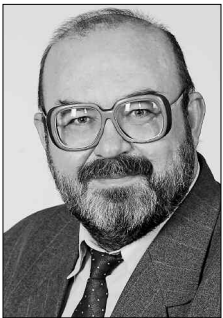
Україна раніше не погоджувалася на такий варіант через побоювання, що цю знижку можна будь-якої миті скасувати. Київ хоче, щоб домовленості закріпили в «юридично зобов'язуючому документі» між НАК «Нафтогаз України» і «Газпромом», заявив Юрій Продан. Однак Олександр Новак каже, що Росія діє відповідно до чинного контракту, який передбачає знижку, і уряд РФ готовий її надати. «Для ще більшої гарантії того, що цю постанову не скасують, пропонується підписати міжурядову угоду між РФ і Україною, де були б відображені відповідні зобов'язання — про збереження ціни на цей період, — сказав міністр.

Остаточного рішення з газового питання чекатимемо наступного тижня. Сторони взяли «осінню паузу».

ПРОШУ СЛОВА!

Політична полова в окопі не гріє!

Валерій МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

Під час минулої виборчої кампанії до Верховної Ради на пресконференції з відомим політиком не втримався від запитання і я.

— Як ви, друже Олеже, ставитеся до поширеної серед виборців сентенції про те, що політичні партії в Україні нині — закриті акціонерні товариства? Що через довіру і підкуп виборців вони прагнуть отримати можливість робити найдоходливіший бізнес — на політиці?

Гість з розмаху підтвердив: «В Україні саме так і є!» А далі почав ганьбити злочинну владу, яка вже погрузла у корупції, і кумівство, що призводить до зниження компетентності усієї системи державного управління.

Я кивав йому, чим демонстрував свою згоду із кожною висловленою тезою. А коли фонтан красномовства у гостя пересох, уточнив: «То чи правильно я вас зрозумів, що в нашій державі нині будь-яка партія — таки закрите акціонерне товариство, яке дбає про — найперше! — задоволення потреб його засновників?»

— Безумовно, це так і є! — змушений був погодитися гість.

— То в такому разі скажіть, будь ласка, хто головний тримач акцій вашої політичної сили?

З ледь уловимої гами прихованих відчуттів, що враз таки пробігли по обличчю досвідченого політика, стало зрозуміло: такої пастки він не очікував! Та вже через лічені секунди себе повністю опанував. І соловейком почав співати, що очолювана ним політична сила — організація ідеологічна. З олігархами, мовляв, нічого спільного не має. І живе виключно коштом добровільних пожертв.

Якби при цьому я не знав, скільки під час виборів у середньому сотень доларів коштує розміщення впродовж місяця політичної реклами на білборді!.. І скільки саме приблизно цих «великих дощок» розміщено лише в моєму Луцьку. А ще ж — кошти, витрачені на друк поліграфічної продукції та газети, оплату роботи найнятих агітаторів, щоб ті роздали їх, а також на виготовлення фірмових партійних наметів, значків, символіки, на матеріальну підтримку... Ой, вибачте, це мене вже не туди понесло!

Чому згадав про події кількарічної давності? Бо фахівці стверджують: витрати політиків на вибори нинішнього року десь співрозмірні з їхніми ж витратами у 2012-му! Ніби за останній рік у нашому житті таки нічого не відбулося, і команду доблесного двічі не судимого Хвядоровича не вкрадено в недалекому минулому майже річний бюджет України! Ніби не було Революції гідності, не лягла на київську бруківку Небесна Сотня. А у луганських та донецьких степах — Небесні курені...

Ніби наші герої, які нині зі зброєю в руках відстоюють територіальну цілісність України, вже забезпечені всім необхідним для довгої зими в окопах, бліндажах, на відкритих усім вітрам блокпостах... І ніби підступний ворог, аби таки набитися в «старші брати», вже дозволив українцям контролювати власний кордон. І перестав засилати на мирні території оснащені вибухівкою та стрілецькою зброєю диверсійні групи...

Ось і виходить: поки одні роблять усе можливе, аби хоч якось виправити неспроможність Української держави своєчасно і в повному обсязі забезпечити своїх оборонців усім необхідним, інші — розвішують на будинках банери в десятки метрів завдовжки. З портретами самих себе. А ще — завалюють поштові скриньки гарно віддрукованою на дорогому папері виборчою макулатурою, заганяють мільйони гривень на оплату рекламних роликів на телебаченні... Пораних на фронті, дітей лікувати їноді немає за що, а тут — таке марнотратство! «Піпл» — «схаває» і промовчить?!

А може, марнотратство — це лише з точки зору «лохотрату», купленого за кіло гречки, вставлені нові вікна чи подаровані пісочниці для дітей? Бо ж навіть найчесніші кандидати в депутати знають: якщо вдасться здобути отой самий парламентський мандат — то можна буде швидко «відбити» ті витрати! Наприклад, за допомогою «квот» отриманих «жирних» державних відомств. І за наступних за цим перерозподілом грошових потоків у них, тендерів, відкатів — «відкосити бабло»? Та ще не «лимонами», а «кавуном»?..

Дурня якась виходить: влада ніби вже — народна, без «п'ятої колони», що сховалася до кращих часів; проєвропейськи налаштована глава держави і очільник уряду змушують чиновний люд робити правильні реформаторські кроки й розвертати державний корабель у бік ЄС, а на електоральному полі — як за часів «сім'ї» колишнього власника «Межигір'я». Не чути лише про рознарядки для держдержадміністрацій, збирання відкріпних талонів, підготовку до «каруселей» та закупівлю ручок з чорнилами, які зникають у виборчих урнах...

...Для тих, хто мав думку, відмінну від офіційної, у радянські часи, як і нині в путінській Росії, завжди був напоготові репресивний намордник. Нині у нас в Україні — реальна політична свобода. Що, як і надлишок кисню, в багатьох викликає ейфорію. В тому числі — й у переведенні в політичну полову не завжди чесно зароблених грошей.

Як зменшити вал цього поліграфічно-виборчого, перепрошую, посліду? Переконалий, що потрібно вже зовсім мало: щоб ми, виборці, навчилися ігнорувати його. І натомість почали голосувати за тих, хто вже реально щось зробив для людей та держави, а не лише гучно обіцяє покращити нам життя. Тим паче, що ми, як правило, знаємо їх і без гучної реклами. Бо ж відомо: від корови, яка голосно реве, молока небагато!

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 23¹ Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік»Верховна Рада України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. У частині першій статті 23¹ Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 9, ст. 93, № 31, ст. 1059) слово «фінансових» виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
7 жовтня 2014 року
№ 1691-VII

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**Про підготовку проекту позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки**

3 метою забезпечення підготовки проекту позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки:

1. Покласти керівництво підготовкою проекту позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки (далі – проект Послання) на ЛОЖКИНА Бориса Євгеновича – Главу Адміністрації Президента України.

2. Утворити робочу групу для підготовки проекту позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки (далі – робоча група) у такому складі:

ГОРБУЛІН Володимир Павлович – Радник Президента України – директор Національного інституту стратегічних досліджень, керівник робочої групи;

ГРИНІВ Ігор Олексійович – Заступник Глави Адміністрації Президента України;

ЛИТВИНЕНКО Олександр Валерійович – заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони України;

ШИМКИВ Дмитро Анатолійович – Заступник Глави Адміністрації Президента України.

Дозволити керівникові робочої групи вносити зміни до її персонального складу.

3. Робочій групі забезпечити збір матеріалів до проекту Послання, їх зведення та підготовку до 18 листопада 2014 року проекту Послання із визначенням нової Стратегії національної безпеки України.

4. Національному інституту стратегічних досліджень, Апарату Ради національної безпеки і оборони України здійснювати науково-методичне та організаційне забезпечення робіт із підготовки проекту Послання.

5. Державному управлінню справами забезпечити фінансування витрат, пов'язаних із підготовкою проекту Послання.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
20 жовтня 2014 року
№ 1126/2014-рп

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 17 липня 2014 р. № 1005-р
Київ

Про передачу деяких бюджетних призначень та перерозподіл видатків державного бюджету, передбачених Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства на 2014 рік

1. Передати бюджетні призначення, передбачені у 2014 році Міністерству фінансів у загальному фонді державного бюджету (загальнодержавні витрати) за програмою 3511090 «Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України», у сумі 12 000 тис. гривень Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства за програмою 2751190 «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла» (видатки розвитку).

2. Відповідно до частини восьмої статті 23 Бюджетного кодексу України здійснити у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства на 2014 рік у загальному фонді державного бюджету, перерозподіл видатків у сумі 11 030 тис. гривень шляхом:

зменшення обсягу видатків споживання за програмою 2751380 «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла»;

збільшення обсягу видатків розвитку за програмою 2751190 «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла».

3. Забезпечити:

1) Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства — погодження передачі та перерозподілу видатків державного бюджету, передбачених пунктами 1 і 2 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

2) після зазначеного погодження:

Міністерству фінансів — внесення відповідних змін до розпису державного бюджету;

Державній казначейській службі — перерахування бюджетних коштів відповідно до переданих бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України А. ЯЦЕНЮК

Солодка вата від кандидата

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

Узяла гречки жменьку, а проголосувала серденьком. Це одне з гасел, які використовують креативні соціальні мережі, закликаючи громадян віддавати свій голос не за того, хто підкуповує продуктивним набором, а за того, чия програма вам найбільше підходить. Воно фактично не заперечує: давали і дають, брали і беруть, але сумління таки стає на бік правди.

Хоч, здавалося б, після того, як Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян)» і Президент України його підписав, питання підкупу виборців узагалі можна зняти з порядку денного. Однак поки що не все так, як хотілося б.

**Бійтеся
благодійників
з дарами**

Проблема в тому, що раніше підкуп був прямим, а тепер він змушений мутувати і мімікрувати, каже активістка Олена Подобед-Франківська. Кандидати навчилися прикриватися благодійними фондами, і треба це довести, що насправді це підкуп виборців. «За допомогою «дірок» в українському законодавстві кандидати мають змогу маскувати підкуп виборців. Ми очікуємо, що, коли новий закон набуде чинності, МВС жорсткіше зупинятиме усі незаконні діяння», — сподівається вона.

І ці сподівання не безпідставні. Так, згідно з новим законом, прийняття пропозиції, обіцянки або одержання виборцем для себе чи третьої особи неправомірної вигоди за вчинення чи невчинення будь-яких дій, пов'язаних з безпосередньою реалізацією ним свого виборчого права, карається штрафом від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк.

Пропозиція, обіцянка або надання виборцеві неправомірної вигоди за будь-які дії, пов'язані з безпосередньою реалізацією ним виборчого права, караються обмеженням волі на строк до 3 років або позбавленням волі на той самий строк з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від 1 до 3 років.

Здійснення передвиборної агітації шляхом надання підприємствам, установам, організаціям неправомірної вигоди або надання безоплатно товарів, робіт, послуг карається обмеженням волі на строк від 2 до 4 років або позбавленням волі на той самий строк з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від 1 до 3 років.

Зазвичай після виборів більшість обіцянок здуваються, як повітряні кульки

ПРЯМА МОВА

Наталія ЛИННИК,
заступник генерального директора ВГО
«Комітет виборців України»:

— Підкупи численні, але ми вважаємо, що вони не такі численні, як 2012-го, хоч їх теж багато, і виборці вже не з таким острахом повідомляють про ці випадки. Ціна голосу — від 50 до 500 гривень. Вона нижча, ніж у 2012 році. Інформація про підкуп надходить на «гарячу лінію», її перевіряють спостерігачі.

За нашою інформацією, найдешевше у Кіровоградській та Миколаївській області — від 50 гривень у сільських районах. У міських районах Черкаської області вартість голосу — 500 гривень. Не досить досліджена інформація вартості голосу в Луганській області, але там виборці пишуть прохання про матеріальну допомогу, а скільки отримає кожен — не досліджено. Щодо вартості голосу 2012 року, то на деяких округах Києва вона сягала 1200 гривень. Це були ніби як взяті на роботу агітатори.

**Окуляри, щоб
краще бачити**

Приміром, в одному з райцентрів на Запоріжжі безкоштовно роздавали окуляри. Подарунком зробив благодійний фонд «Приазов'я за ім'ярек». Ім'ярек — самовисувач у виборчому окрузі. Активісти, які зафіксували цей факт, кажуть, що літнім виборцям всерйоз втовмачували: саме у цих окулярах найкраще читати... виборчий бюлетень, а номер, під яким у списку кандидат, дуже добре видно.

Днями Громадський сектор Євромайдану провів у столиці акцію «Ярмарок підкупу», під час якої розповів про основні методи, які застосовують на нинішніх позачергових парламентських виборах, починаючи від класичних продуктивних наборів і безкоштовних медичних послуг і закінчуючи «меценатством» за умови голосування за «правильного» кандидата і підкупамі через благодійні фонди.

Крім того, на ярмарку було оприлюднено вже зафіксовані факти підкупу виборців кандидатами у народні депутати. Харчові набори, ліки, екскурсії й дитячі майданчики. Будують церкви, начебто ремонтують дороги, завозять комп'ютери в школи.

А координатор виборчих програм громадянської мережі ОПОРА на Житомирщині Жанна Чмут у розмові з БІ-БІ-СІ Україна визнає: нинішня виборча кампанія

набагато брудніша, ніж попередня, проведена ще за часів Віктора Януковича. Заборонені методи боротьби використовують переважно мажоритарні кандидати, партійна частина виборів майже не викликає зауважень.

**Мамо,
не голосуй
за дядю!**

Був собі в одному зі спальних районів столиці дитячий майданчик, збудований ще у дев'яностих роках минулого століття. Він числиться як прибудинкова територія кількох прилеглих багатоповерховок, мешканці яких справно сплачують за це щомісяця чималі кошти. Років із вісім тому мами почали писати колективні листи до ЖЕКУ і місцевої виконавчої влади з прохан-

ням відремонтувати та осучаснити улюблене місце відпочинку дітей. Однак коштів на це там так і не викроїли. А ось вказати ласу адресу одному з претендентів на депутатський мандат спромоглися. І добрий дядя в авральному порядку ошчасливив: старий майданчик зруйнували вщент, а новий нашивидкурч з порушенням багатьох норм збудували. Дарма що частині будівельних матеріалів, атракціонів і лавок попутно «причепили ноги».

І так зійде, мабуть, вслід за героями відомого повчального мультфільму подумали у кандидата і запросили на відкриття майданчика батьків з дітьми. Аби підкреслити значущість події, зорганізували безкоштовне пригостання солодкою ватою. Проте кількості охочих не врахували, і більшості дітей «халлявних» смаколиків не вистачило.

«Мамо, не голосуй за дядю, який збудував майданчик! — повчав, побувавши на «святі підкупу» чотирирічний малюк. — Він з'їв нашу вату!»

За словами міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, з початку виборчого процесу порушено 141 справу з підкупу виборців. Найбільшу кількість таких справ зареєстровано в Запорізькій (14), Київській (11), Харківській (11) Одеській (15), Житомирській (9), Донецькій (7) областях та у м. Києві (14). Ці цифри він оприлюднив 19 жовтня, а вже за кілька днів радник міністра Антон Геращенко заявив про 71 відкриті кримінальне провадження. Щоправда, звинувачення ще нікому не пред'явлено...

P.S. Днями до Генпрокуратури на акцію «Досить нас купувати!» збиралися жителі, активісти та громадські діячі одного з найпроблемніших округів минулої кампанії №132 на Миколаївщині. Здавалося б, на території, яка стала відомою «завдяки» владівським подіям, пережита непрості чергові й позачергові вибори, вже все мало б бути прозоро і чесно. Та ба...

На попередніх парламентських виборах підкуп виборців був найпоширенішим правопорушенням. І хоч усі факти активісти передали до міліції, жодного кандидата-порушника так і не покарали. Чи покарають під час цієї виборчої кампанії, питання відкрите.

Утім, закон, як відомо, зворотної сили не має. Очевидно, на це й розраховують учасники процесу, які у гонитві за мандатом продовжують діяти на межі фолу, сподіваючись, що притягати їх до відповідальності за ті дії, про які йшлося вище, за новими змінами до Кримінального кодексу України не вдасться. За таких обставин залишається сподіватися тільки на зрілість виборців. Друзі-громадяни, не даймо себе ошукати!

Цьогорічний опалювальний період буде особливим — «під акомпанемент» потреби економити природний газ. Енергоносії ж у структурі тарифів на житлово-комунальні послуги становлять до 70—75%. Нині Україна серед європейських країн — лідер нераціонального використання енергоресурсів. Отже, необхідно змінити ситуацію, до того ж не на шкоду комунальному комфорту. Тим більше, що в Україні є і проекти, і напрацювання. Що потрібно зробити? «Урядовий кур'єр» присвятив цій темі спеціальний додаток «Теплий дім».

ТЕПЛИЙ ДІМ

СПЕЦІАЛЬНИЙ ДОДАТОК «УК»

І заощадимо, і не змерзнемо

ВАЖЛИВО. Нинішня ситуація пришвидшила шлях України до енергонезалежності

Для того щоб пройти доосінньо-зимовий сезон, Україні потрібно близько 28 мільярдів кубометрів газу. З урахуванням його обсягів у газосховищах та обсягів реверсного газу, Україна має дефіцит 5 мільярдів кубометрів.

Вихід є!

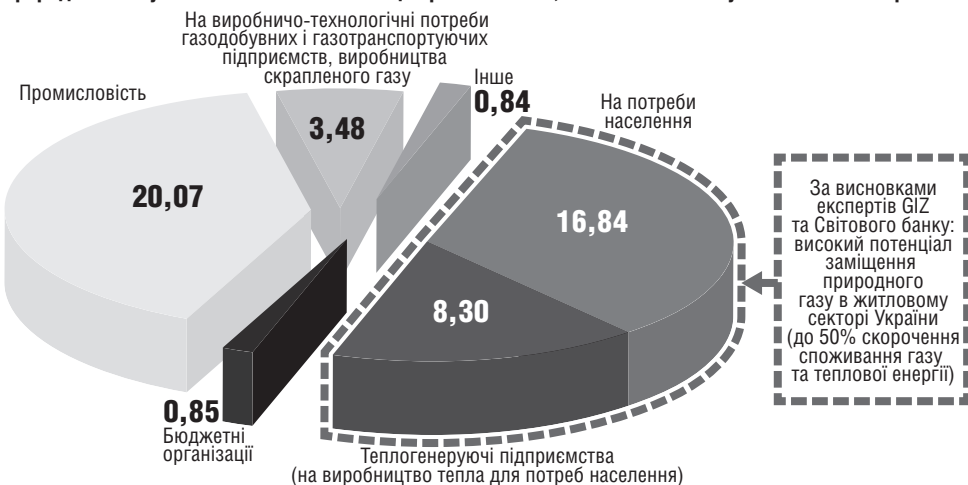
Можливо, нині ситуація з енергоносіями й не була б такою гострою, якби Російська Федерація не припинила постачати газ українським споживачам і не перевела цей процес у режим передоплати. Вочевидь, сподіваючись на те, що Україна з огляду на свою залежність від російського газу закричить «пробі!» і слухняно виконуватиме забаганки східного сусіда. Бо не матиме іншого виходу.

Але вихід знайшовся. Нині уряд поставив перед усіма нами серйозне завдання: уже протягом цього опалювального сезону на 30% скоротити обсяги споживання газу. А протягом п'яти найближчих років планують скоротити споживання блакитного палива на 50%. Цього можна досягти кількома шляхами, серед яких постаратися обійтися «домашніми» енергоресурсами, максимально зосередитися на заходах з енергозбереження тощо.

Ситуація, що склалася, тільки пришвидшила ті процеси, які в Україні мали відбутися вже давно. Адже про необхідність енергозбереження говоримо вже довго, і, здається, лише тепер і держава, й кожен з нас відчули, наскільки значущі енергоефективність та енергозбереження в питанні національної безпеки, а отже, і її незалежності насамперед від імпортованих ресурсів. Тим більше, що Україна, як зауважують фахівці, — одна із країн з низькою забезпеченістю енергоресурсами. Їх економія дасть подвійний ефект: з одного боку, загальнодержавний, а з іншого — приватний, тобто для власного гаманця споживача. І що відповідальніше всі ми підійдемо до цієї справи, то кращий економічний ефект отримаємо. І тоді говоритимемо не стільки про дороговизну газу чи високі тарифи, стільки про те, що нам тепло, затишно і... недорого.

Споживання природного газу в 2013 році (млрд куб. м)

Контекст проблеми: за даними НАК «Нафтогаз України» у 2013 році спожито близько 50 млрд куб. м природного газу. Найбільші споживачі — це промисловість, населення та комунальна теплоенергетика

За даними Урядового порталу

ЗА РАХУНОК ЧОГО ЗЕКОНОМИМО?

Узагальнений Мінрегіоном План на сьогодні передбачає скорочення споживання природного газу у порівнянні з серпнем 2013 — березнем 2014 років на 29,6%, або 2 471,1 млн м³ (при запланованій потребі скорочення — 2 508,5 млн м³), в тому числі за рахунок:

- ✓ організаційних заходів (оптимізація споживання тепла в багатоквартирних будинках, відключення окремих приміщень та будівель) — 7,1%, або 590,41 млн м³;
- ✓ технічних заходів (модернізація котелень та систем теплопостачання — це зниження споживання природного газу) — 4,6%, або 388,22 млн м³;
- ✓ переведення на альтернативні види палива (до початку опалювального сезону планується переведення на використання альтернативних видів палива 500 котелень всіх форм власності) — 4,1%, або 342,79 млн м³;
- ✓ кризових заходів (скорочення термінів опалювального сезону, обмеження гарячого водопостачання) — 13,8%, або 1 149,73 млн м³.

Розроблено плани заходів

Нині в уряді працює антикризовий енергетичний штаб, перед яким поставлено завдання забезпечити баланс енергетичних ресурсів, баланс споживання, баланс витрат та енергоефективність. Очільник штабу — віцепрем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Володимир Гройсман — доручив відповідним міністерствам і відомствам розробити план дій щодо забезпечення стабільного проходження Україною опалювального сезону без російського газу. Йдеться про комплекс заходів зокрема з енергозбереження, заміщення природного газу, його альтернативного постачання тощо, і в результаті — зменшення споживання природного газу підприємствами ТКЕ на 30%.

Цей процес уже почався й успішно триває. У серпні вдалося заощадити навіть більше, ніж 30%. За

словами заступника міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Андрія Білоусова, у серпні за лімітів споживання газу для теплопостачальних підприємств обсягом 85,6 мільйона кубометрів фактичне споживання блакитного палива становило 56,2 мільйона кубометрів. Це на 34% менше від затверджених показників.

За інформацією Мінрегіону, нині найвищі показники виконання технічних заходів, спрямованих на скорочення споживання природного газу (модернізація котелень та систем теплопостачання), у Кіровоградській — 97%, Житомирській та Хмельницькій областях — 88%; Черкаській — 85%; Дніпропетровській — 83%; Вінницькій — 82%; Миколаївській — 81%.

Найвищі показники виконання запланованих заходів із переведення на альтернативні види палива у Тернопільській та Львівській областях — 100%; Дніпропетровській — 92%; Черкаській — 88%; Житомирській — 85%.

Загалом, як зауважив голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України Сергій Савчук, за три роки Україна повністю позбудеться залежності від російського газу за умови постачання газу населенню, підприємствам комунальної теплоенергетики та бюджетній сфері.

В умовах обмеженого фінансування

Уряд ухвалив постанову, спрямовану на залучення коштів інвесторів на реалізацію заходів щодо заміщення споживання природного газу. Так, 1 жовтня набрала чинності постанова «Про стимулювання заміщення природного газу у сфері теплопостачання» (від 09. 08. 2014 р. №293), що передбачає компенсацію різниці між вартістю теплової енергії, виробленої з природного газу, і виробленої з альтернативних джерел палива підприємствам, які інвестуватимуть кошти в будівництво котелень на альтернативних видах палива для постачання теплової енергії населенню.

Мінрегіон розробив проект постанови Кабінету Міністрів «Про стимулювання заміщення природного газу при виробництві теплової енергії для бюджетних установ та організацій», яку було схвалено на засіданні уряду 10 вересня. Вона передбачає спрощення механізмів тарифоутворення при виробництві теплової енергії з інших видів палива, що постачається в бюджетну сферу.

«Суть полягає у прирівнянні тарифу на виробни-

ПРЯМА МОВА

Арсеній ЯЦЕНЮК, Прем'єр-міністр України:

— Україна підписала контракт із норвезькою компанією Statoil. Із 6-ї години ранку 1 жовтня розпочалося постачання природного газу за контрактом між НАК «Нафтогаз України» та одним з найбільших постачальників газу і нафти у світі.

На даний момент в українських газових сховищах є 16,7 мільярда кубічних метрів газу. Для того щоб пройти зиму, Україні додатково необхідно придбати близько 5 мільярдів кубометрів. Ситуація складна, але ми її контролюємо.

Володимир ГРОЙСМАН, віцепрем'єр-міністр України:

— Маємо донести до кожного українця ідею, що кожен зекономлений кубометр газу та невикористаний літр гарячої води — крок до енергетичної незалежності України. Не існує чарівної палички, за помахом якої ми б замінили всі наші застарілі газові котли на сучасні економні, які замість газу використовують солому, щепу або торф. Не існує чарівної палички, щоб за місяць зробити якісну теплоізоляцію всіх вікон і фасадів будинків в Україні. Неможливо миттєво замінити всі погано ізольовані теплотраси.

цтво теплової енергії, що виробляється з імпортованого природного газу, до тарифу на виробництво теплоенергії, яку виробляють суб'єкти господарювання з використанням інших видів палива та енергії. Крім того, гарантують повернення інвестицій приватному інвесторові через перегляд тарифів на виробництво теплової енергії, яку виробляють з інших видів палива, із зміною ціни імпортованого природного газу», — прокоментував Андрій Білоусов.

Загалом, як підрахували в Державному агентстві з енергоефективності та енергозбереження, з липня уряд розробив майже 15 рішень, які прямо або опосередковано стимулюють відмову від використання імпортованого газу. Зокрема схвалено зміни до Державної програми енергоефективності й розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

«Завдяки прийнятим урядом рішенням теплогенеруючим підприємствам, що не використовують газу, буде надано компенсацію між фактичною собівартістю тепла і тарифом на постачання тепла населенню. Тобто такі підприємства вперше почнуть працювати не на збиток. Це потужний сигнал для майбутніх інвес-

тицій у сферу альтернативного теплопостачання», — зазначив Сергій Савчук. Ключова ідея цих змін — запустити два фінансових механізми стимулювання: для заміни газових котлів населенням (виділено 50 мільйонів гривень на компенсацію тіла кредиту) та заохочення бізнесу до капіталовкладень у заміщення газу для комунальної й бюджетної сфер (виділено 443 мільйони гривень).

За його словами, попередні схеми державної підтримки суб'єктів господарювання були нежиттєздатні та неефективні з двох причин: «Перша — це зарегульована процедура, сприятлива для корупційних зловживань, друга — брак ефекту мультиплікатора. Запропонована нами схема фактично містить три кроки: перший — подання проекту на реєстрацію в агентство, другий — будівництво котельні на альтернативному паливі, третій — отримання премії за результатами заміщення використання газу в опалювальний сезон».

Успішне впровадження цих заходів, як зауважують в управлінні популяризації та зв'язків з громадськістю Держенергоефективності, дасть змогу забезпечувати газом власного видобутку підприємства комунальної теплоенергетики, бюджетну сферу та населення вже у 2018 році.

СОЦІУМ

Заможних більше не дотуватимуть

ЦІНА ПИТАННЯ. Уряд знайшов дієві механізми відновлення соціальної справедливості

Опалювальний сезон, що наближається, уже шокує багатьох споживачів: і без того тарифи підвищили на чимало комунальних послуг, тож доводиться трусити гаманцем. А попереду зима — період, коли опалення становить суттєву часту в оплаті за житлово-комунальні послуги. Однак фахівці радять розглядати проблему під іншим кутом зору. І поцікавитися: а кого захищали низькі тарифи — тих, хто рахує кожну копійку, чи, навпаки, тих, для кого й сотні гривень не гроші?

Кому на руку низькі тарифи?

Експерти пояснюють: за низьких тарифів, коли оплату на газ субсидує держава своїми субвенціями чи доплатами підприємствам — надавачам послуг, у найвигіднішій ситуації опиняються не сім'ї з низькими доходами, які, власне, й потребують підтримки, а заможні родини. Як дослідили фахівці світового банку, тарифи на централізоване теплопостачання в Україні вповнину нижчі, ніж, наприклад, у Польщі, і на 60% — ніж у країнах Балтії. Споживачі сплачують у середньому 19% повної ціни російського газу. Для компенсації такої різниці в цінах держава виділяє прямі бюджетні та

позабюджетні субсидії, які сягають майже 7% ВВП. Ось приклад: сім'я з чотирьох осіб мешкає у 50-метровій двокімнатній квартирі, і така ж родина — у квартирі приблизно 200 квадратних метрів. Для того щоб обіграти першу, потрібно використати набагато менше газу, ніж для опалення другої. Тож якщо встановлено низькі тарифи, а різницю між сумою за опалення, яку платять люди, і фактич-

кальні субсидії та соціальні програми не спрямовані насправді вразливим верствам населення. Чи такою має бути соціальна справедливість?

Утім, тут ішлося про період до цього річного підвищення тарифів. Нині ж розрахована урядом адресність субсидій має спрямовувати бюджетні кошти на допомогу справді незаможним, тоді як багаті зможуть оплачувати вартість енергоносіїв за вищими

Віце-прем'єр-міністр України — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Володимир Гройсман: «Спожитий» за старими нормами, але не спожитий насправді населенням газ банально розкрадають. Ми маємо зруйнувати цю сумнівну схему».

ною вартістю послуги дотує держава, то на яку з цих двох родин вона витратить більше грошей?

За підрахунками фахівців Світового банку, найбідніші категорії населення в Україні, а таких 20%, отримують лише 13% субсидій. Навіть впроваджені державою соціальні програми, які мали б підтримати саме вразливі верстви населення в оплаті за газ і тепло (на них припадає 0,6% ВВП країни), насправді спрямовуються тим, хто має досить солідні доходи. Очевидно, що фіс-

тарифами, що суттєвої «дірки» в їхньому гаманці не зробить.

Тим більше, що новий розрахунок житлових субсидій, затверджений урядом, спрямований якраз на підтримку тим, хто її потребує. Також, щоб захистити найбідніших громадян, уряд переглянув соціальні норми споживання житлово-комунальних послуг. З 1 жовтня набула чинності постанова уряду, що започатковує єдиний підхід до визначення норм споживання послуг ЖКГ для громадян, які потребують

державної підтримки. Її розробили з метою впровадження системи економічно і соціально обґрунтованих нормативів споживання житлово-комунальних послуг з подальшим використанням їх під час визначення розмірів державної соціальної підтримки.

Викрито корупційну схему

Мінрегіон та експерти проекту «Реформа міського теплозабезпечення в Україні» (USAID) провели наукове статистично-аналітичне дослідження споживання комунальних послуг та стану забезпечення житловою площею соціально незахищених громадян України. Було обстежено майже 55 тисяч домогосподарств — одержувачів житлових субсидій, які використовують засоби обліку при споживанні комунальних послуг. За результатами дослідження віце-прем'єр-міністр України — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Володимир Гройсман дійшов висновку, що в Україні для розрахунку розміру соціальної державної допомоги та для оплати населенням послуг ЖКГ, у разі відсутності квартирних засобів обліку, використовували норми споживання, які переважно завищені.

— «Спожитий» за старими нормами, але не спожитий на-

справді населенням газ банально розкрадають. А держава, компенсуючи соціально незахищеним категоріям населення різницю у підвищенні тарифів, теж витрачає більше коштів на компенсації. Ми маємо зруйнувати цю сумнівну схему», — зауважив Володимир Гройсман.

Отже, майже 1 мільярд кубометрів газу країна отримує додатково завдяки викриттю і ліквідації тіншової схеми, яка роками діяла в газовому секторі країни.

«За тими нормами, які свого часу було затверджено, кожна людина мала б щомісяця споживати по 9,8 кубометра газу. Це так зване споживання блакитного палива на конфорці. І кожен, хто не мав лічильника, щомісяця сплачував за ці 9,8 куба, хоч фактично споживав, як ми уже дослідили, щонайбільше 6 кубометрів газу. Запитання: де решта 3,8 кубометра? Я відповім: у трубі, з якої їх продали промисловості за ціною на газ, встановленою саме для промисловості, тобто найвищою — 500 доларів за тисячу кубометрів. Ми цю «дірку» знайшли і ліквідували. Тож дали комусь по брудних руках, що таким шляхом заробляли 400—500 мільйонів доларів. А в мережі для населення залишиться 1 мільйон кубометрів газу», — сказав Володимир Гройсман.

Кукурудзиння для багатоповерхівки

НА ЧАСІ. Українці мають не менше можливостей економити енергоресурси, ніж європейці

У деяких селах люди, готуючись до зими, й досі користуються досвідом пращурів: обкладають будинки ззовні кукурудзинням. Це має трохи кумедний вигляд, але завдяки цьому люди витрачають менше дров (чи блакитного палива, якщо це в газифікованому селі).

Розповідають, що обкладену кукурудзинням хату можна топити усього раз на два—три дні, і в ній завжди буде тепло. І це не залежало від цін на енергоносії, тому можна говорити про певну культуру енергоспоживання, яка складалася впродовж століть, хай навіть і певним чином на шкоду естетичному вигляду житла. Утім, останніми роками і цю проблему розв'язали — на зміну традиційному кукурудзинню прийшли нові технології: хто має гроші, утеплює будинки сучасними матеріалами.

Немало ж міських жителів, особливо хто мешкає в старих будинках, також утеплюють таким чином свої квартири. Адже з урахуванням хоча б якихось енергозберігаючих технологій житло почали зводити тільки останніми роками. А поки що житловий сектор витрачає у 2—3 рази більше енергії, ніж в європейських країнах. Безумовно, приємного в цьому мало, однак — є хороші перспективи для економії.

А що робити, відомо всім. Про це давно і неодноразово говорили: найкраще, з чого почати, це, наприклад, об'єднатися в ОСББ і спільно вирішувати, як утримувати будинок і домогтися щонайменшої його енергозатратності. Експерти не радять відкладати цю справу надовго, адже без належного догляду і ремонту будинок зношується, старіє, а жити в ньому стає менш комфортно. На-

В Україні немало прикладів вдалої термомодернізації будинків

7 млрд грн можна економити щороку після термомодернізації багатоповерхівок.

томість там, де колективний господар в особі ОСББ сформувався і працює, і будинок впорядкований, і людям жити в ньому затишно, та й ринкова ціна квартир зростає. В Україні вже є чимало прикладів успішної діяльності ОСББ і вдалої термомодернізації будинків.

Експерти пропонують об'єднанням співвласників розпочинати термомодернізацію не зі спонтанного обкладання будинку кукурудзинням, а з цивілізованих заходів. Насамперед потрібно провести енергоаудит, щоб виявити всі «слабкі місця» будинку і

звернути на них з особливою увагою. А вже потім братися і за ремонт.

Однак потрібно вирішити ще одне непросте питання: фінансове. Експерти Міжнародної фінансової корпорації та Європейського банку реконструкції і розвитку зауважують, що загалом на модернізацію житлового фонду в Україні потрібно приблизно 500 мільярдів гривень. Де їх узяти? Та й хто дасть, якщо, по-перше, бюджетні можливості обмежені, а по-друге, чи зобов'язана взагалі держава приводити в належний стан наше приватне житло? Адже понад 95% квартир, які свого часу давали родинам у найм, нині приватизовано. Господар приватного будинку ні в кого не вимагає грошей на ремонт, бо чітко розуміє: це — його турбота. А ось щодо жителів багатоквартирних будинків, то ще не всі усвідомили: увесь їхній дім — це їхня спільна власність, і вони самі (разом) мають дбати про його стан, а не покла-

датися на ЖЕКи, які нині стали пережитками минулого.

Якщо йти найпростішим шляхом — зібрати потрібну суму з мешканців, то навряд чи ОСББ всім буде по силі. Адже йдеться про чималі суми, яких у більшості наших громадян немає. Проте існує й інший шлях — накопичувати кошти впродовж років. Але цей варіант не всім підійде, бо поки зберуть необхідну суму, то будинок занепаде й потребуватиме ще більших вкладень.

Тут, безумовно, багато залежить від ініціативності й наполегливості лідерів місцевого самоврядування. Там, де міський чи сільський голова — хороший господар, люди об'єднуються і в складчину роблять усе для заощадження недешевих нині енергоресурсів, а отже, і своїх коштів, але не на шкоду комунального комфорту. Їх і держава підтримує, і небайдужі помічники в особі різноманітних міжнародних проектів, які діють в Україні

ДУМКА ФАХІВЦЯ

Сергій КУШНІР, директор департаменту систем життєзабезпечення та житлової політики Мінрегіону:

— Споживання і втрати теплової енергії в більшості багатоквартирних будинків в Україні в 3—3,5 рази перевищують європейські стандарти. Одна з причин цього — відсутність ефективного власника житла. З метою вирішення цієї проблеми Мінрегіон розробив законопроекти «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» та «Про житлово-комунальні послуги», які стимулюватимуть власників житла більш ефективно розпоряджатися своїм майном.

Ці закони вже подані урядом до парламенту. Ми сподіваємося, що Верховна Рада, щоправда, вже наступного скликання, прискорить їхнє прийняття.

ні, — вони надають і консультативно-організаційну підтримку, і фінансову. До того ж, і банки готові надавати кредити.

Європейський досвід доводить, що в результаті заходів з енергозбереження (утеплення, встановлення лічильників тощо) споживання енергоресурсів знижується десь на 30—40%. Тож очевидно, що докладати зусиль варто. За оцінками експертів, реалізація проектів термомодернізації житлових будинків дала б можливість щороку економити понад 30 мільйонів мВт/год, або приблизно 7 мільярдів гривень.

У Європі енергозберігаючі заходи виправдовують себе вже давно, однак, з огляду на зростання вартості енергоносіїв, там не зупиняються на досягнутому. «Проекти з енергонезалежності становлять по всьому світу 40% проектів ЄБРР, по Україні — лише 19%. Тож нам є куди рухатися», — зазначив перший віце-президент ЄБРР Філіп Беннетт.

КОМПЕТЕНТНО

«Першу позику на ремонт взяло ОСББ Слов'янська»

Менеджер проекту «Енергоефективність у житловому секторі в Україні» Міжнародної фінансової корпорації Гжегож ГАЙДА

Нинішня зима обіцяє бути суворою. В очікуванні холодної пори року українці почали активно цікавитись енергоощадними технологіями. А також досвідом сусідніх країн, які вже давно подбали про енергоефективність власного житла. Йдеться не про традиційні заходи — заміну батарей, вікон та зовнішнє утеплення стін. Вони лише покращать рівень комфорту в помешканні, але не дадуть змоги заощадити. Після того як власник квартири встановить нові батареї, рахунок за опалення меншим не стане, хоч у квартирі й потеплішає.

Як правильно використовувати енергоощадні технології в таких країнах, як Чехія, Польща, Угорщина, розповів менеджер проекту «Енергоефективність у житловому секторі в Україні» Міжнародної фінансової корпорації Гжегож ГАЙДА.

Ціновий стимул

УК Пане Гжегоже, не секрет, що в більшості українських будинків тепло «тікає» буквально через усі шпарини. На жаль, з роками ця ситуація не змінюється на краще. Чому так відбувається?

— Україна — енергозалежна країна. Споживання енергії у вашій країні на одиницю ВВП — одне із найвищих у Європі, подекуди у 3–4 рази більше. Енергія переважно споживається у двох секторах — житловому та індустріальному. Проте якщо в індустріальному секторі споживання енергії з часом зменшується (підприємства хоч і поступово, але впроваджують енергоефективні технології), то у житловому нічого не змінюється. Причина такої стагнації — наявність бар'єрів, які перешкоджають власникам житла впроваджувати енергоефективні технології у своїх будинках.

УК Про які бар'єри йдеться?

— По-перше, це тарифи, які всі попередні роки не сприяли створенню такого стимулу, як це було в інших країнах. Тобто вартість послуг ЖКГ була не настільки високою, щоб задумуватись над економією тепла.

По-друге, в Україні житлове законодавство передбачає прийняття рішень для будинків, де немає ОСББ, лише за умови 100% згоди мешканців. Тіль-

ки коли в будинку створено ОСББ, можна приймати рішення більшістю голосів. При цьому в Україні 18 тисяч ОСББ за загальною кількістю багатоквартирних будинків 200 тисяч. Тобто ОСББ охопило лише 9% житлового фонду. Тому потрібно знайти якийсь механізм прийняття рішень більшістю голосів, незважаючи на наявність ОСББ. Адже коли йдеться про ремонт будинку, завжди знайдуться мешканці, які будуть проти. І ті, хто хоче зробити ремонт, а їх може бути більшість, змушені платити за тих, хто вирішив утриматись. Звичайно, в цей момент постає запитання: чому я маю платити за когось? Другою проблемою є те, що рішення, прийняте більшістю голосів, не

УК Чи стикались сусідні країни з подібними перепонами?

— Сьогодні ми вже маємо гарні приклади країн Центральної Європи, де свого часу з енергоефективністю будинків була аналогічна ситуація. Проте вони цю проблему успішно розв'язали.

УК Яким чином?

— Приблизно в 1990-х роках у країнах Центральної Європи підвищили ціни на енергоносії. В Україні такого стрибка вартості, як приміром у Польщі, Чехії, Угорщині чи країнах Балтії, не було. Тоді мешканці будинків Центральної Європи організовувались у певні асоціації, такі собі аналоги українських ОСББ. Потім, оскільки ціни були високі, але вже існувала така організаційна структура, яка управляла будинком, вони почали брати банківські кредити. Ці гроші давали змогу фінансувати ремонт будинку задля отримання економії споживання енергії. Наприклад у Польщі цей процес стартував у 1998 році. Банки видавали кредити, і завдяки їм меш-

квартири та всі інші приміщення в будинку — це одне ціле, тому тепло без перешкод проходить через внутрішні стіни. Я особисто зіткнувся з ситуацією, коли в одній квартирі жив ошадливий власник, який закрутив батареї, думаючи, що таким чином економитиме гроші. Мовляв, його обігріватимуть сусіди і в нього буде тепло. Але економити тепло в будинку ми можемо, лише якщо діяти разом.

УК Чому?

— Дивіться, є котельня, де виробляється тепло, яке постачають до будинку через труби. Кількість тепла залежить від одного показника — температури на вулиці. Котельні в Україні зазвичай працюють за графіком: якщо на вулиці нижче певного градусу, то теплоносії запускають із певною температурою. Хтось колись проектував цей житловий район і все прорахував, беручи до уваги будівельні стандарти. І ніхто не враховував того, що мешканці будинку можуть там щось самостійно робити. В ті часи власником будинку була

ДОСЬЄ «УК»

Гжегож ГАЙДА. Випускник факультету економіки Університету Варшави, магістр фінансів та банківської справи. Працював провідним банкіром відділу муніципальної та екологічної інфраструктури представництва ЄБРР у Польщі.

В Україні працює протягом семи років, спочатку в Європейському банку реконструкції та розвитку, де впроваджував низку інвестиційних проектів із комунальними підприємствами. Зараз керівник проекту Міжнародної фінансової корпорації (IFC) «Енергоефективність у житловому секторі України».

інах, таких, як Чехія чи Словаччина, — це був добровільний процес. Проте в обох випадках основною метою такої державної політики було бажання об'єднати всіх власників квартир, щоб управляти будинками через подібну організовану структуру.

УК Якщо порівнювати польські асоціації та українські ОСББ, наскільки відрізняються їхні принципи діяльності?

— У Польщі участь у такій асоціації є обов'язковою для всіх співвласників, і ця структура не потребує юридичної реєстрації для свого існування. В Україні ситуація трошки інша. У вас ОСББ — повноцінна юридична особа, яку потрібно реєструвати, і ство-

— Цей процес стартував у вересні 2013 року. Ми працюємо з українськими банками, щоб показати їм цю нову можливість, про яку вони раніше не знали. На думку банків, перед ними позичальник, у якого немає застави, тобто майна, прибутку чи надходжень з продажу, оскільки ОСББ існує лише завдяки «вхідним» коштам. І ці фінансові потоки юридичних осіб найстабільніші. Іншими словами, статистика платежів висока, і навіть якщо хтось із членів ОСББ не платити, то ця невеличкова нестача можна перекрити, відтермінувавши інші, менш пріоритетні платежі.

Нам вдалося переконати кілька українських банків. Першим це почав робити «Укргазбанк», потім долучилися «Метабанк», «Банк Львів», «Правекс-Банк». Зараз тривають перемовини з іншими банками, аби вони створили у себе такий продукт.

УК Кому видали першу таку позику?

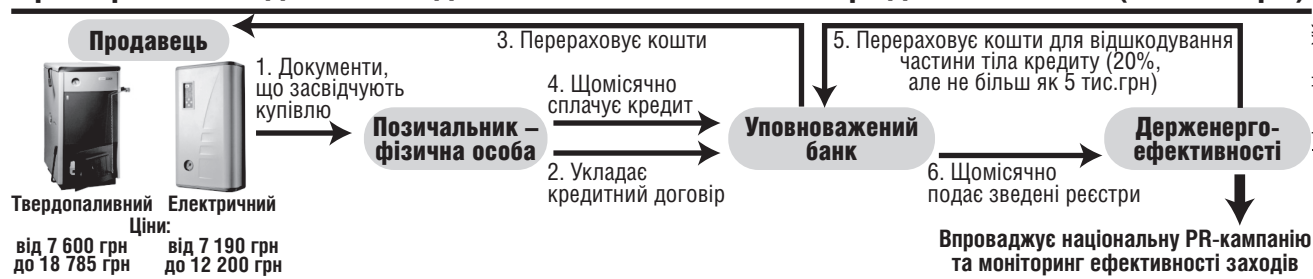
— Це було ОСББ зі Слов'янська. Вони взяли 50 тисяч гривень на ремонт даху. Важливий нюанс: в період АТО банк думав, що можуть виникнути проблеми з платежами, і пропонував позичальнику надати відстрочку, але реалії показали, що мешканці готові платити згідно з оригінальним графіком.

Потім до цієї ініціативи приєднались інші міста — Краматорськ, Львів, Запоріжжя тощо.

УК Підсумовуючи, перерахуйте основні кроки в досягненні максимальної економії.

— Спочатку потрібно на вході в будинок поставити лічильник і регулятор тепла, друге — балансування по стояках (щоб у всіх квартирах була однакова температура), третє — ремонт підвалів і дахів, і лише потім заміна вікон і утеплення зовнішніх стін. Це коштує найдорожче, хоч і дає чималу економію. Але їх окупити може сягати 20–30 років. Проте найчастіше мешканці вирішують робити все, навіть найбільш неекономічні речі. Наприклад, утеплення стін може коштувати половину вартості цілого ремонту, а економія не буде аж такою великою. Проте люди це все одно роблять, тому що після ремонту будинок виглядає як новий. А це вже зовсім інша вартість нерухомості.

Прозора та швидка схема допомоги населенню на придбання котлів (50 млн грн)

обов'язкове для всіх, а має бути навпаки.

УК Лише два бар'єри?

— Також в Україні трохи незрозуміла ситуація із правом власності на житло. З одного боку, держава дала право власності, однак, з іншого, згідно з українською Конституцією, власник має ще й обов'язки — дбати про своє майно. При цьому ще є ЖЕКи, які напевно повинні все робити у вашому будинку. Щоправда, тут постає просте запитання: чому?

Адже я власник і це мій будинок, а ЖЕК — це частина муніципалітету, тож

канці утеплювали дахи й підвали, встановлювали лічильники і регулятори споживання тепла, замінювали вікна. Таким чином вони підвищували енергоефективність своїх помешкань. Зараз усі польські будинки вже пройшли цей процес.

Колективна економія

УК Наскільки покращилась енергоефективність такого утепленого будинку?

— Як показує досвід, в середньому після ремонту будинку можна досягти 60% економії споживання

держави і було зрозуміло, що вона нічого не робитиме. Уявімо, що тепер деякі мешканці утеплили стіни, замінили вікна або поставили нові батареї, але це не вплинуло на кількість тепла, яка заходить у будинок. Відповідно, ніхто не перераховуватиме гроші за тепло, яке надходить до будинку, через те, що ви утеплились. Власне, якщо йдеться про окремо взятую квартиру — це просто неможливо технічно.

УК Але в Європі знайшли вихід з цієї ситуації?

— Потрібно поставити регулятор та лічильник тепла на вході в будинок. Це дасть можливість підрахувати лише те тепло, яке насправді «зайшло» до будинку. Це дуже ефективний крок. Вже є приклади того, що за два опалювальні сезони за рахунок економії мешканцям будинків вдалося повернути витрати на встановлення цих приладів споживання теплової енергії.

Кредит у поміч

УК В інших країнах створення асоціацій, подібних до українських ОСББ, було добровільним?

— У Польщі це був примусовий процес. В інших кра-

рюється вона винятково за згодою співвласників квартир.

УК За рахунок яких коштів працюють польські ОСББ?

— Внесків власників. Щороку співвласники повинні затвердити рівень внесків на утримання будинку, з цих грошей і працює ОСББ.

Як свідчить статистика, українці — доволі порядні люди. Рівень збору платежів за комунальні послуги у вас приблизно на такому самому рівні, як і в Західній Європі, — до 97%. Якщо в будинку створено ОСББ, то для ремонту і переобладнання будинку можна залучати банківський кредит. З точки зору банку, ОСББ — непоганий позичальник. Наприклад, у Західній Європі суму кредитів, виданих усім ОСББ за останні 15 років, оцінюють приблизно в 2 мільярди євро. При цьому мені не відомий жоден випадок дефолту. Тобто всі ці позичальники віддавали кредити. Тож ОСББ чи їхні відповідні структури в Центральної Європі за рекомендації себе як надійного позичальника.

УК Як розвивається таке кредитування в Україні?

РЕГІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Викидати гроші на вітер — розкіш

ПАРТНЕРСТВО. Тому на Дніпропетровщині активно залучають інвестиції й навчають громадян заощаджувати енергію

Дорогою до осель від котельні втрачається від 55 до 85% тепла. І втрати ці починаються вже в самій котельні, потім ідуть через зовнішні мережі. А найбільше тепла (30—45%) виходить через вікна, двері, стіни, дахи будинків, особливо якщо вони старі й неутеплені. За 2013 рік Дніпропетровщина на обігрів житлових і комунальних будівель витратила 829,7 мільйона кубометрів газу на суму \$271,8 мільйона. А втрачено тепла у сфері ЖКГ на \$164 мільйони.

Викидати далі гроші на вітер — розкіш. Але й коштів на швидку модернізацію тепломереж і утеплення будівель нема. Вихід — у партнерстві держави, бізнесу і громади, залученні інвестицій з різних джерел. Саме з таких позицій в області запроваджено низку ініціатив з енергоефективності, а питання енергобезпеки в регіоні визначено одним із пріоритетних. Мета — протягом п'яти років зменшити споживання газу вдвічі. Для вирішення цих завдань успішно діють і будуть впроваджуватися нові цікаві проекти.

Термомодернізація, моніторинг та міні-проекти

Зокрема нині реалізують проект модернізації котельень та мереж комунального підприємства «Дніпротеплоенерго» з переходом на тверде паливо (пелети) за допомогою кредиту МБРР (на суму 270 мільйонів гривень). У серпні між КП та банком підписано угоду на \$22 мільйони. У межах програми Дніпропетровської облради з термомодернізації шкіл триває конкурс «Енергозбереження заради майбутнього». Це 20 проектів на 2 мільйони гривень. У жовтні спільно з німецькою компанією GIZ започатковують систему моніторингу споживання енергоресурсів на об'єктах охорони здоров'я. Протягом 2012—2014 років втілено у життя 300 міні-проектів з енергоефективності за допомогою грантів обласної ради для ОСББ — переможців конкурсу з енергозбереження.

З наступного року планують розширення конкурсного бюд-

жету в партнерстві з містами області. Також у планах впровадження пілотного проекту термомодернізації одного з житлових будинків ОСББ в Дніпропетровську. Цього року завершується робота над проектом за новітніми стандартами ЄС, а вже найближчим часом на об'єкті почнуться роботи з утеплення.

«Нині тема енергоефективності стала не просто модною, а питанням виживання, — зазначає голова Дніпропетровської облради Євген Удод. — Цим займаємося вже давно і на різних рівнях: залучення фондів технічної підтримки, грантових коштів, технологій, конкурс міні-проектів тощо. Вчимо людей раціонально ставитися до енергоносіїв, втілювати новітні технології, підвищувати енергоефективність будівель, створюючи комфорт та заощаджуючи кошти громад. Дуже важливо, що рік у рік активних жителів, які зрозуміли цю користь, стає дедалі більше. Використовуючи енергоощадні технології, споживачі заощаджують 70—80% електроенергії».

Муніципальна енергетична реформа й ощадлива поведінка

Нещодавно між Дніпропетровською облрадою і проектом USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» (МЕР) підписано меморандум про співпрацю. Області протягом чотирьох років МЕР допомагатиме залучати інвестиції від міжнародних фінансових організацій, комерційних банків і приватних інвесторів у проекти з енергоефективності та відновлюваних джерел енергії.

Міста-партнери отримають технічну допомогу з розробки планів сталого енергетичного розвитку. Підписано угоди, за якими у більшості міст зобов'язалися до 2020 року на 20% скоротити викиди CO₂, а також замінити природний газ альтернативними та відновлюваними джерелами енергії.

Одне з найважливіших питань — зміна поведінки людей

у бік ощадливого використання енергії та підвищення комфорту в оселях узимку. Мало хто з нас звертає увагу на, здавалося б, незначні речі, які зберігають тепло і не потребують великих коштів. Це зачинені двері у під'їзді, утеплені двері квартири, заклені шпани у вікнах тощо.

А теплозахисний екран з фольги між стіною та батареєю опалення підвищує її тепловіддачу на 20%. І 20% забирають довгі штори, якщо прикривають радіатор. Тож необхідно привчати себе до енергозаощадження.

За словами Євгена Удоди, цього року на Дніпропетровщині розпочинається активна комунікаційна програма з підтримки жителів області в питаннях енергоефективності. Вона міститиме корисну інформацію про те, що можна зробити в квартирі та будинку без особливих витрат. Громадян також ознайомлять з можливостями та умовами участі в конкурсах не тільки облради, а й різних фондів, донорських та інших організацій.

Економить кожен — комфортно всім

АКТУАЛЬНО. На Чернігівщині шукають шляхи ефективного використання електроенергії

Такої зими у нас ще не було — без газу, який перекинула Росія, і без достатньої кількості вугілля внаслідок зруйнованої інфраструктури на Донбасі. Що протиставити цій ситуації, міркують на Чернігівщині.

Головний консультант нині — калькулятор. А він «каже», що газу в області має вистачити, якщо обмежити трьох споживачів: промисловість, бюджетні організації й підприємства теплоенергетики.

Щоправда, може виникнути питання тиску в газових трубах, однак фахівці, схоже, знають, як упоратися з цим технічно. Бо ж не всі споживачі усвідомили, що економія залежить від кожного. У серпні, приміром, в облас-

ті всупереч обмежувальним заходам перевитрачено 385 тисяч кубометрів газу.

Є й інший бік справи: багато хто вирішив, що зменшити навантаження на газові мережі можна за рахунок збільшення використання електроенергії. Населення почало активно купувати електричні котли, обігрівачі. Енергетики забили на сполох: мовляв, «сісти на розетку» — скоротити шлях до графіка аварійних відключень. Така заміна була б можливою, якби всі ТЕЦ, що нині припинили роботу, почали діяти. Але немає запасів вугілля, і вони не працюють. Тим часом тема балансу між виробництвом електроенергії та її споживанням. Адже жителі Приде-

ПРЯМА МОВА

Петро ГОЛОВАЧ,
директор департаменту ЖКГ,
регіонального розвитку
та інфраструктури Чернігівської ОДА:

— У схожу ситуацію потрапляли і жителі інших країн. Після того, як сталася біда в Японії, люди в годину пік свідомо і без примусу навіть комп'ютери вимикали заради того, щоб зберегти всю систему. Грузини після війни з Росією ставили у квартирах «буржуйки», виводили у вікна і пережили ту зиму. Сподіваємося, в нас до такого екстриму не дійде. Однак що заважає нині встановлювати альтернативне опалення? Твердопаливні котли в домашніх умовах — це теж можливість допомогти у складний час собі й державі.

сення у години пік перевитрачають 85 мегават на годину.

На Чернігівській ТЕЦ у запасі приблизно 80 тисяч тонн вугілля. Цього вистачить лише до кінця року. Нині є домовленості на постачання цього палива з південноафриканських держав. Але потрібен час для його доставки.

З гідроресурсами спекотне літо зіграло злий жарт. У Десні та інших річках низький рівень води.

Одне слово, йдеться не лише про те, щоб комфортно Perezимувати, а про цілісність енергосистеми. Для того щоб зберегти її й увійти в ліміт, складено графіки застосування обмежень та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем електроспоживання.

Такого неприємного заходу, як аварійні відключення, можна було б уникнути, якби кожен зі споживачів електроенергії трохи себе обмежив, вважають енергетики.

Директор департаменту ЖКГ, регіонального розвитку та інфраструктури Чернігівської

ОДА Петро Головач описує звичну ситуацію: увечері ми приходимо з роботи і вмикаємо побутові прилади. Майже всі жителі міста одночасно вмикають пральні машини, праски, мікрохвильові печі, бойлери. Перевантаження мереж відбувається саме за рахунок населення. Тому що з 19-ї години підприємства вже не працюють.

Коли всі усвідомлять, що пральну машину чи електродуховку можна увімкнути, перекавши годину пік і на кілька місяців відмовитися від мультитварок, тоді аварійні відключення нам не загрожуватимуть.

«Треба трохи перелаштувати побут, — вважає посадовець. — Простий приклад: якщо кожен, ідучи на роботу, витягне з розетки поставлений на режим очікування телевизор, у країні це буде колосальна економія електроенергії».

Ми звикли, що з настанням темряви наше життя осяє електричними вогнями. Щоб так було і надалі, маємо навчитися розумно економити.

Власне біопаливо обігріє Закарпаття

ТЕПЛО. Найпотужніша в Закарпатській області котельня на біопаливі з місцевих сировинних ресурсів нещодавно стала до ладу в місті Тячеві.

Відходами деревини, зокрема паливною тріскою, Тячівський район багатий. Це біопаливо, яке досі безконтрольно спалювалося чи гнило просто неба, віднині надходитиме з лісозаготівельних і деревообробних підприємств, яких у районі десятки, і цілодобово обігріватиме та подаватиме гарячу воду в районну клінічну лікарню.

З новою котельнею заощаджуватимемо близько 250 тисяч кубометрів газу на рік, — сказав голова Тячівської райдержадміністрації Петро Голубка. — Вдячний усім, хто наближав у часі цю подію. І особливо інвесторам зі словацької фірми «Колбе-тепло», які вклали у проект 6 мільйонів гривень. Такі кошти надходять у район не щодня. Обіцяю зелене світло й іншим інвестиційним проектам, спрямованим на тепло- та енергозбереження.

Петро Голубка нагородив грамотою райдержадміністрації генерального директора групи компаній ТОВ «КолбеЕнерджі» Любомира Копчіка. «За вагомий особистий внесок у розвиток економічних та культурних відносин між Україною та Словаччиною, залучення інвестицій у виробництво та використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива», — йдеться у ній.

Любомир Копчік подякував і зазначив, що потужність нової котельні дасть змогу обслуговувати й інші об'єкти у разі під'єднання їх до єдиної теплоцентралі.

На перших порах котельня обігріватиме районну клінічну лікарню, а після прокладання теплотрас до тячівської ЗОШ №2 та дитячої школи мистецтв — і їх.

Нині йдеться про економію навіть на підприємствах електроенергетики

Фото: Світлана ПОПОВИЧ

ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Давно забутий пропан-бутан

ЕНЕРГОРЕСУРСИ. Влада і бізнес шукають альтернативу природному газу

Проблеми з газопостачанням змушують уряд і бізнес шукати альтернативні джерела для забезпечення економіки держави енергоносіями. Думки є різні. Деякі фахівці акцентують увагу на потужностях електростанцій — атомних та гідро- (теплові до уваги поки не беремо, адже вугілля з Донбасу майже не отримуємо і газу обмаль). Електроенергія від вітру і сонця — перспектива майбутнього. А зима вже завтра. Рятуючись від можливих «холодних наслідків», населення починає купувати твердопаливні котли і пелети. Але де ті котли, і найголовніше — де взяти кошти на їх придбання і чим їх завантажити, адже майже вся вітчизняна твердопаливна продукція йде за кордон. Про цей факт говорять всі експерти.

Безпека насамперед

Разом з тим є доступне, трохи забуте паливо, яке може стати альтернативою природному газу, а саме — скраплений газ пропан-бутан. Поки що в Україні він має попит в основному серед автомобілістів. Проте сьогодні все частіше згадки про нього лунають у контексті автономного газопостачання. Зокрема, ця тема стала однією з центральних на недавньому щорічному міжнародному енергетичному форумі «LPG Ukraine 2014», який відбувся в Києві.

Тут варто сказати, що в деяких випадках скраплений газ не має альтернативи. Наприклад, директор компанії «УкрАвтономГаз» Андрій Дорофеев каже, що скраплений газ як енергоносіє за вартістю програє лише дешевому вітчизняному газу і вугіллю (див. діаграму). І якщо газова труба є далеко не скрізь, тиск у ній не завжди гарантують, а вугілля поступається скрапле-

ному газу в екологічному плані, то останній може і має стати одним із чинників енергетичної безпеки. Ось лише головним недоліком систем автономного газопостачання (САГ) залишаються жорсткі обмеження з промислової безпеки. Це особливо актуально для домашніх користувачів: далеко не в кожній домівці знайдеться місце для підземної ємності, яка відповідає всім вимогам.

В Українській асоціації скрапленого газу (УАСГ) вважають, що нормативна база сьогодні є одним з основних гальм розвитку цього виду палива. «Асоціація підготувала нові ДСТУ для розміщення об'єктів газового господарства, які значно спростять проектування автономного газопостачання», — заявив Олег Широков, виконавчий директор УАСГ, зазначивши, що до кінця року нові стандарти треба ввести в дію.

Акциз платять двічі

Понад 51% поставок скрапленого газу в Україну припадає на імпорту (45% у 2013 р). Причини такої динаміки очевидні: на тлі зростаючого споживання внутрішнє виробни-

вати виробництво. Першою причиною такої ситуації є встановлена державою закупівельна ціна на український газ, вартість його становить 420 гривень за тисячу кубічних метрів. При цьому за російське блакитне паливо ми готові платити більше ніж 5 тисяч гривень.

Щоб утримати виробництво пропан-бутану, в 2014 р. «Укргазвидобування» реалізувало проект із залучення давальницької сировини на свої газопереробні заводи. Проте використання такої схеми обмежене, вона працює лише в періоди різкої зміни цінової кон'юнктури. За стабільної ситуації давальницька переробка широкої фракції легких вуглеводнів (ШФЛВ) економічно не вигідна, оскільки вітчизняне податкове законодавство вимагає подвійної сплати акцизу: спочатку на сировину, потім на готову продукцію. І хоча абсурдність цього всім очевидна, змінювати ситуацію ніхто не поспішає.

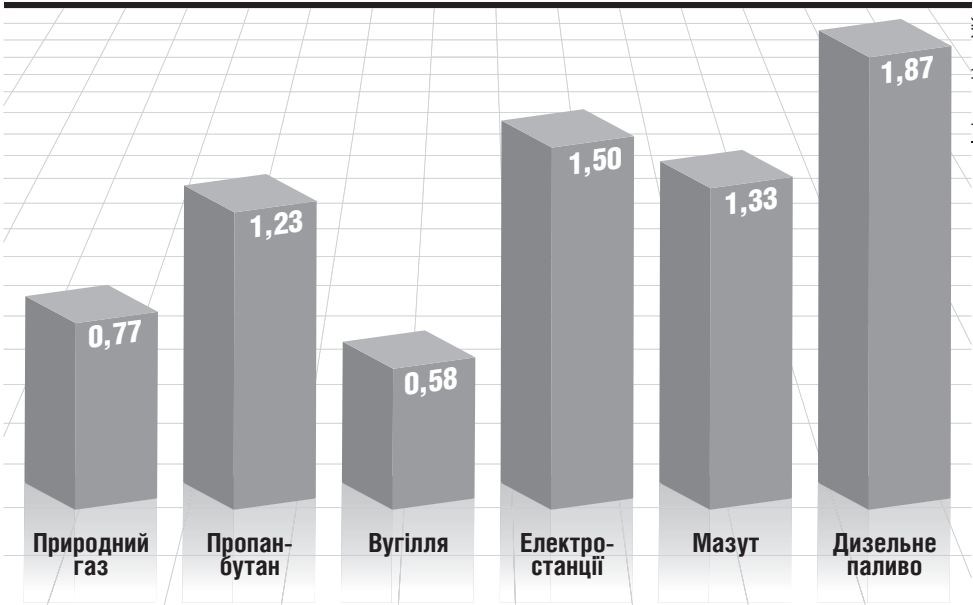
Непомірне оподаткування загрожує зупинкою і приватним нафтогазовидобувачам. За даними «Полтавської газонафтової компанії» (ПГНК), після підвищення рентних платежів у вересні 2014-

Щоб утримати виробництво пропан-бутану, в 2014 р. «Укргазвидобування» реалізувало проект із залучення давальницької сировини на свої газопереробні заводи. Проте використання такої схеми обмежене.

цтво знижується. За словами Володимира Юрченка, начальника управління реалізації власної продукції ПАТ «Укргазвидобування» (УГД, найбільший виробник пропан-бутану в країні), через скорочення видобутку природного газу компанії навряд чи вдасться довго утриму-

вати маржа добувача в ціні газу знизилася з 55% до 31%. «Якщо такі ставки рентних платежів зберуться, то більшість інвестиційних проектів у цій сфері буде заморожено, а обсяги видобутку підуть вниз. Замість стимулювання власного видобутку Україна лише нарос-

Вартість 1 кВт/год з різних джерел енергії, грн

За даними компанії «УкрАвтономГаз»

тять енергозалежність», — резюмував представник компанії Віктор Хруленко. З огляду на це подальші обсяги випуску пропан-бутану у ПГНК також під питанням.

До заміщення внутрішніх обсягів завжди готові імпортери. Якщо з політичних причин поставки з Митного союзу (більш ніж 95% імпорту в Україну) буде заблоковано, то Україна без скрапленого газу не залишиться, впевнений Сергій Федоренко з великої трейдингової компанії «Газтрон-Україна». Суходольним транспортом поставки можна забезпечити з Румунії, Литви, Польщі (реекспорт білоруського газу), з моря — із Середземномор'я.

Один раз замерзнути і...

За прогнозами «Консалтингової групи А-95», обсяг спожитого в Україні скрапленого газу за підсумком 2014-го становитиме близько 1 мільйона тонн, що в літражах для авто сягне більше ніж 50% споживання всіх бензинів у державі.

Незважаючи на все, в масштабах країни енер-

гетичні чиновники поки не бачать проблем зі скрапленим газом. Як повідомив на «LPG Ukraine 2014» заступник голови правління НАК «Нафтогаз України» Юрій Колупайло, в енергетичному балансі країни цього ресурсу поки немає. Принаймні, цього опалювального сезону таку альтернативу не розглядають. Водночас чиновник повідомив, що в компанії недавно створено департамент енергоефективності та енергозбереження, який вивчатиме всі альтернативи. Як то кажуть, дай, Боже, нашому теляті вовка з'їсти.

«Звернути увагу на пропан-бутан як доступний і ефективний енергоресурс влада може дуже швидко. Потрібно лише раз добре замерзнути», — прокоментував ситуацію в кулуарах один із учасників зібрання.

Підбиваючи підсумки міжнародного форуму, загалом можна сказати, що чиновники вже виявляють підвищену увагу до скрапленого газу: в роботі «LPG Ukraine 2014» брали активну участь представники Міненерговугілля, НАК «Нафто-

газ України», інституту «МАСМА», Держгірпромнагляду. До речі, очільник цього відомства Степан Дунас акцентував увагу на безпеці як відправній точці в роботі зі скрапленим газом. Безпеку і доступність його використання доведено в європейських країнах, а в Україні її постійно ставлять під сумнів через відверте порушення будівельних правил і нехтування елементарними нормами безпеки. Як приклад Степан Дунас навів квітневий вибух на АЗС «БРСМ-Нафта» в Перемиславі-Хмельницькому, що забрав життя шістьох людей. Причиною трагедії стало порушення всіх будівельних норм та заходів безпеки, а вибухи побутових балонів відбуваються досі через несанкціоновані заправки на АЗС, що категорично заборонено.

Таким чином очевидно: цей ефективний і зручний енергоносіє варто вивести «із зони забуття». Втім, попереду ще багато роботи, пов'язаної з новими технологіями та руйнуванням стереотипів, що є на шляху використання пропан-бутану.

Заміну котлів гальмує бюрократія

ДОЗВІЛЬНІ ДОКУМЕНТИ. У комплексі заходів підготовки до опалювального сезону на Черкащині велику увагу приділяють переведенню котельні на альтернативні види палива. Аби зекономити газ, доведеться масово замінювати опалювальні агрегати на придатні для спалювання вугілля, дров, пелет із соломи та інших видів біопалива. Підприємства готові до такого кроку, хоч обсяг роботи досить значний, та й часу обмаль. Та справа не тільки в темпах.

Річ у тім, що заміна котлів — процес недешевий. Той, хто вже зіткнувся з цим, знає: окрім придбання котла, значні кошти потрібні на виготовлення проекту, одержання дозвільних документів від різних інстанцій. Як повідомили в де-

партаменті екології та природних ресурсів облдержадміністрації, окрім заяви встановленої форми, підприємство має подати звіт про інвентаризацію викидів забруднюючих речовин у повітря, документи, в яких обгрунтовуються обсяги викидів таких речовин для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин. Потрібно також повідомити через місцеві ЗМІ про намір суб'єкта господарювання отримати дозвіл на викиди, поінформувати місцеву держадміністрацію про розгляд пропозицій та зауважень громадських організацій щодо наміру суб'єкта господарювання почати викиди забруднюючих речовин тощо.

Словом, чинними нормативами передбачено непро-

сту процедуру, обійти яку неможливо. А це не тільки додаткові витрати, а й час, якого нині вже просто немає. Однак, як вважає голова регіональної ради підприємців в області, голова ПрАТ «Копозовнішторг» Анатолій Погребняк, спростити процедуру не тільки можна, а й потрібно, але з мінімальним ризиком для екології. Зібравшись недавно на свою регіональну раду, представники підприємств області відверто говорили про складність поставленого завдання. Очевидно, що в умовах нестачі газу для багатьох підприємств нагальним є питання про виживання в зимових умовах. Не радує й повідомлення про періодичне відключення електроенергії.

З іншого боку, як повідомив заступник директора департаменту екології та природних ресурсів Олексій Баранов, спрощення процедури одержання документів дозволеного характеру в зв'язку з переходом підприємств на альтернативні енергоносії можливе тільки після внесення змін до відповідних нормативно-правових актів. А цю процедуру визначено урядовою постановою від 13 березня 2002 р. №302, яку ніхто не відмінняв.

Як свідчить практика, процес проведення досліджень, одержання та оформлення необхідних документів розтягується на кілька місяців. Якщо врахувати, зауважує Анатолій Погребняк, що така проблема постала як мінімум перед 600 підприємствами та

організаціями, то стане зрозуміло: ні часу, ні можливостей здійснити переоснащення за такого підходу вже немає.

І все ж, наголошували підприємці, нині важливо, аби процедури установки та експлуатації біопаливних котлів мали спрощений характер. Окрім того, оскільки у відповідних законодавчих актах немає механізму видачі дозволів на викиди у спрощеному режимі, то голова облдержадміністрації Юрій Ткаченко закликав керівництво департаменту екології та природних ресурсів сприяти скороченні термінів розгляду справ для отримання дозвільних документів.

Як же розв'язати проблему? На нараді, проведений в облдержадміністрації, вирі-

шено по можливості спростити та прискорити процедуру одержання дозвільних документів, а також звернулося до віце-прем'єр-міністра України — міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Володимира Гройсмана з пропозицією посприяти цьому, прийнявши рішення про внесення змін до відповідних нормативно-правових актів.

Анатолій Погребняк каже, що, попри проблеми, все ж є впевненість, що всі намічені заходи щодо переоснащення котельні буде здійснено. Запорукою цього є підтримка і місцевих органів влади, і держави, яка обіцяє відшкодувати 20% витрат на заміну котлів у зв'язку з переведенням на альтернативні види палива.

НАРОДНА ІНІЦІАТИВА

Полтавський інженер Олександр Олійник: «Мої опалювальні котли вже працюють у зоні АТО»

Фото автора

Із Полтави у зону Антитерористичної операції волонтери відправили партію високо-ефективних твердопаливних котлів, які виготовив місцевий умілець пенсіонер Олександр Олійник. Вони повинні забезпечити наших бійців теплом у най-несприятливіших умовах. Крім того, що ці котли за короткий проміжок часу виділяють багато тепла, вони ще й компактні, прості у використанні. Полтавець виготовляє диво-печі уже три-валей час, але про них більше знають за кордоном, ніж в Україні. Весь минулий рік його виробництво простоювало без роботи. Принагідно про це і розмовляємо з винахідником.

Усіх вислухав, а зробив по-своєму

УК Олександр Васильовичу, що спонукало вас узятися за виробництво котлів?

— Свого часу ми з дружиною побудували в Полтаві просторий будинок, і виникла потреба його опалювати. Друзі й знайомі радили нам купити для цього дорогий імпортний котел. Але я зробив інакше: вивчив принцип роботи тих котлів і створив власний, який обігріває мій дім і сьогодні. У 1999 році винахід запатентував і відтоді випускав котли під маркою НОМ.

УК Чим ваші котли відрізняються від розтиражованих, брендових?

— Досі випускають багато жаротрубних котлів, розроблених ще у 1764 році. Про них кажуть, що їхній ККД сягає 98%. Але це не відповідає дійсності — цифра майже наполовину завищена, тому що навіть 88% ККД можна досягти тільки в лабораторних умовах. Тепловіддача моїх котлів — майже як експериментальних.

В імпортних безконвекційних котлах використовують невеликий оребрений зміювик, як у газовій колонці. Принцип роботи мого газового котла: два пара-

лельних резервуари, з'єднаних між собою пучком оребреної труби. Тож усередині котла маємо швидкість теплоносія набагато нижчу, ніж у самій системі. Теплові потоки проходять перпендикулярно через оребрену трубу, розгортка теплозйому велика. Так досягаємо великого ККД.

УК Сьогодні волонтери брали у вас і теплогенератори.

— Це наступна моя розробка, до речі, також запатентована. Якось на Закарпатті була велика повінь, люди там залишалися без житла, у важких умовах. І це наштотуло мене на думку створити прилад, що дуже швидко давав би тепло. І розробив теплогенератор. Він працює так. Кілька хвилин у топці щось горить (це можуть бути відходи деревини, дрова чи вугілля), а потім подається повітря, і під великим тиском температура піднімається до 120 градусів. Найменший теплогенератор, який ми виготовляємо (він зовсім малих розмірів), подає під тиском від 600 кубічних метрів повітря за годину з температурою понад сто градусів. Для того щоб узимку обігріти таку площу водяним опаленням, знадобиться велика кількість газу. А мій теплогенератор за незначний часовий проміжок «поглинає» ту кількість повітря, яку треба обігріти, і дає колосальну економію.

Ним могли б зацікавитися ДСНС, Червоний Хрест, Міноборони. Але першими до мене звернулися представники уранових шахт, об'єднання «Павлоградвугілля», заводів. Потім у зв'язку з подорожчанням газу я придумав для опалення великих виробничих приміщень новий водяний котел із великою площею теплообмінника і дуже високим ККД. Він працює так, як і газовий котел, тільки тут інше вирішення. Цей високоєфективний водяний котел уже випробуваний і чудово себе зарекомендував.

Ще одне моє запатентоване ноу-хау — твердопаливний конвектор.

Панотець попросив...

УК Яка історія його «народження»?

— Мені зателефонував священик і попросив придумати йому щось таке, якийсь прилад, щоб, як він висловився, було на дровах, давало багато тепла і щоб він міг на ньому готувати їжу. Я дуже вдячний цьому священикові, його, до речі, звуть отець Євгеній. Бо якби не він, я б не зайнявся цією темою.

За два дні я йому зробив перший такий конвектор. Через деякий час панотець знову зателефонував і повідомив, що вони з дружиною порадилися і вирішили зроблений мною конвектор передати в зону АТО. Тому, мовляв, що там військові мерзнуть в окопах. Цей вчинок мене розчулив, схилию голову перед цими благородними людьми.

УК Вони такі маленькі, аж не віриться, що зможуть обігріти вузьку землянку чи бліндаж.

— Котел — це насамперед теплообмінник. Мій конвектор хоч із вигляду й невеликий, зате має розгортку теплопередачі 3 квадратних метри, які дають температуру до 300 градусів. Землянку чи бліндаж він обігріє за 15—20 хвилин, щоб було дуже жарко. Потім закриєте піддувало, і у вас буде жарко аж цілу добу. Таким конвектором можна не тільки дуже швидко обігріти приміщення, намет, а й приготувати на ньому їжу. Палива (а ним може слугувати що завгодно: соломі, качани чи сухе листя) для цього використовується зовсім мало. Якщо ж на стінки конвектора встановити теплоелемент Пельтьє, то у квартирі, підвалі чи бліндажі можна одержати освітлення. Звісно, невеликої потужності: десь 130—150 ват, проте це може стати виходом для багатьох людей, які, скажімо, не евакуйовалися із зони АТО.

УК А чому ви не виходите зі своїми приладами на євrorинок?

— До мене приїжджали представники багатьох європейських

країн, щоб купити ліцензію на виробництво моїх розробок. Ними цікавилися Німеччина, Норвегія, Канада, Туреччина, Росія. Росіяни постійно ведуть зі мною перемовини, щоб побудувати завод і випускати таку продукцію в Белгороді. Головний конструктор російського заводу, що випускає ракети, кілька разів мені телефонував (ми з ним знайомі): «Дайте нам свої технології, ми витіснимо імпорту з Росії!» На мене опосередковано виходили із Міноборони РФ. Пропонують великі кошти, громадянство. Я категорично відмовився. Ще чого! Наші мерзнуть, а ми будемо обігрівати чужу армію! Такого не буде. Я не збираюся в Росії жити і працювати. Я українець, і все, мною створене, працюватиме на Україну.

Я міг би вийти на європейський ринок, але євросертифікат дуже дорого коштує. Ось до мене приїжджали з Анкари, їм сподобалися мої конвектори. Розказують, у них там є закони, держава підтримує виробника, зовсім інші процентні ставки, виробникам дають розвиватися, через що у них економічний підйом, населення купівельноспроможне. По-доброму їм заздрю. В нас такого поки що немає. Те, що я роблю, владі було не цікаве. Мені телефонували з облдержадміністрації, якщо треба було провести у районі семінар з енергозбереження. Або приходили телефонограми від голови ОДА, що ви, мовляв, повинні поїхати на виставку в Київ. Мене це обурювало. Тут і так грошей немає, а я маю їхати. Ну, поїду, отримаю диплом. Що далі? Але ж держава повинна мати програму підтримки підприємств, які щось виробляють у цій галузі.

Навіщо антрацит, якщо є солома

УК Нещодавно вас викликали в Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України.

ДОСЬЄ «УК»

Олександр ОЛІЙНИК. Народився 1951 року в селі Нижні Млини Полтавської області. Закінчив Харківський політехнічний інститут, за фахом інженер. Працював у будівельних організаціях, на полтавському заводі «Електромотор», займався приватним виробництвом. Нині пенсіонер.

— Він отримав замовлення від РНБО та уряду на розробку тих опалювальних приладів, які я вже давно розробив. В інституті є виробничі приміщення, мені пропонують організувати там виробництво. Але я хочу, щоб моє обладнання виготовляли в Полтаві, адже це престижно для міста. Маленьку Словенію, що виготовляє опалювальні котли, знають у всьому світі. Знатимуть і Полтаву.

УК Можливо, у Полтаві таке виробництво не розмістять тому, що тут уже налагоджено постачання сучасних опалювальних приладів із Європи?

— До 1964 року Європа опалювалася курним вугіллям. А як тільки до неї проліг газопровід «Дружба», почала запозичувати наше газове обладнання. І якщо у нас не надавали значення дизайну, то спритні європейці змінювали його і патентували пристрої як новинку — так з'явилися європейські газові котли. І за останні 40 років у галузі будівництва опалювального обладнання там не було жодних змін. Тож майже все те, що випускали в Україні тоді, завозять з Європи на наш ринок нині. Це ми, українці, винайшли першу у світі газову колонку, перше газове автоматичне обладнання.

УК Ви виготовляєте тільки опалювальні прилади чи й паливо нового покоління?

— На прохання одного чоловіка з міста Краснограда Харківської області я розробив новітню технологію виготовлення пелет зі звичайної соломи, які згоряючи, виділяють стільки тепла, як антрацит. Нині той чоловік робить обладнання для випуску цієї продукції. Він виробник, і йому теж важко. Але я таки свято вірю в те, що незабаром усе зміниться — і до виробника повернуться обличчям. Сподіваюся, що й мій онук стане виробником, продовжить справу мого життя.

УК Ви готові продати свої технології державі України?

— Так, можу це зробити, якщо в нас знайдеться інвестор, із яким ми домовимося щодо того, щоб і мій онук, моя дитина хоч щось успадкували в цьому бізнесі. Але в нас не ті відносини між людьми і підприємствами. Не встигнеш передати технології, як тебе забудуть. Уже таке бувало в моєму житті. Або створюють такі умови, що ти сам від усього відмовишся. Ми ще морально не готові до такої співпраці. А дуже хочеться, щоб мої котли, теплогенератори випускав, наприклад, «Південмаш». Щоб мені призначили гідну пенсію — нині вона в мене мізерна.

Мені дуже хочеться, щоб у кожному вищій, кожному навчальному закладі наші діти писали реферати на тему «Яким я бачу розвиток свого міста, регіону, країни?» Тому що цим вони дадуть державі величезний поштовх до позитивних змін і віру в майбутнє держави й у власне. А щодо інтелекту, то він у нашого народу величезний!

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Бразильський карнавал у Борисові

ЄВРОКУБКИ. Футболісти «Шахтаря» здобули першу перемогу в нинішній Лізі чемпіонів

Луїс Адріано: і так п'ять разів

Валерій РЕКУНОВ,
«Урядовий кур'єр»

Останнім часом підопічні Мірчі Луческу вважали себе законодавцями моди в українському футболі. П'ять чемпіонських титулів поспіль на внутрішній арені, Кубок УЄФА сезону-2009 підтверджували амбіції Олександра Кучера та його партнерів. Значно скромнішими були результати помаранчево-чорних у Лізі чемпіонів — найпрестижнішому турнірі Старого Світу, де змагаються справжні континентальні гранди. В останніх чотирьох сезонах донецьчани лише двічі спромоглися дістатися стадії плей-оф чемпіонської ліги.

Показовим був торішній виступ на євроарені. У першому турі групового турніру гірники на чужому полі обіграли іспанський «Реал Сосьєдад» — 2:0. Але згодом нічого не зуміли протиставити більш іменитим конкурентам: німецькому «Байєру» — 0:4, англійському «Манчестер Юнайтед» — 0:1. Набравши вісім очок із 18 можливих, команда Мірчі Луческу посіла лише третє місце в своєму квартеті. А в 1/16 фіналу Ліги Європи і зовсім згانیлися. Після цілком комфортної в стратегічному сенсі

виїзної нічиєї — 1:1 проти «Вікторії» з Чехії поступилися вдома — 1:2.

Не надто впевнений вигляд мав «Шахтар» і на старті нинішнього турніру. Нічию в іспанському Більбао багато хто сприйняв як цілком позитивний результат. Але втрачені три очки в домашньому поєдинку з португальським «Порту» вже викликали певне розчарування.

— Нині я певною мірою стурбований втраченими на старті очками, особливо у Львові, — зізнався журналістам Мірча Луческу. — За рахунку 2:0 на нашу користь у футболістів з'явилася незрозуміла ейфорія: навіть досвідчені повірили, що гру вже зроблено. Тому зайвий раз нікому не потрібно пояснювати, яке значення має поєдинок у Борисові. Зазвичай саме спарені матчі визначають, хто має шанси пройти далі, а хто залишається за бортом турніру. Якщо порівнювати збірну Білорусі і БАТЕ, я б віддав перевагу підопічному Єрмаковича. Це молода команда, яка за останні чотири сезони тричі виходила в основну сітку Ліги чемпіонів.

Гірники дали справжній урок тактичної грамотності та високої індивідуальної майстерності чемпіонам Бі-

ТАБЛО «УК»

Ліга чемпіонів, 3-й тур

БАТЕ (Білорусь) — Шахтар (Україна) — 0:7

Голи: Тейшейра (11), Адріано (24, пен. 36, 39, 43, 81, пен.), Коста (34)

Порту (Португалія) — Атлетик (Іспанія) — 2:1

Голи: Ерера (45, 58) — Куарежма (75)

Група Н

Порту 3 2 1 0 10—3 7

Шахтар 3 1 2 0 9—2 5

БАТЕ 3 1 0 2 2—14 3

Атлетик 3 0 1 2 2—4 1

5 листопада. Шахтар — БАТЕ, Атлетик — Порту.

Група Е

Баварія — 9 очок, Рома — 4,

Манчестер Сіті — 2, ЦСКА — 1.

5 листопада. Манчестер Сіті — ЦСКА, Баварія — Рома.

Група F

ПСЖ — 7 очок, Барселона — 6,

Аякс — 2, АПОЕЛ — 1.

Група G

Челсі — 7 очок, Марібор, Шальке — по 5, Марібор — 2, Спортинг — 1.

5 листопада. Марібор — Челсі, Спортинг — Шальке-04.

лорусі. Витримавши стартовий штурм господарів поля, помаранчево-чорні почали методично і безжалюбно шматувати захисні лави суперника. Форвард «Шахтаря» Луїс Адріано, який забив п'ять м'ячів у ворота

БАТЕ, довів особистий рахунок голів за гірників до 117. Таким чином, бразилець став найкращим бомбардиром клубу за всю історію.

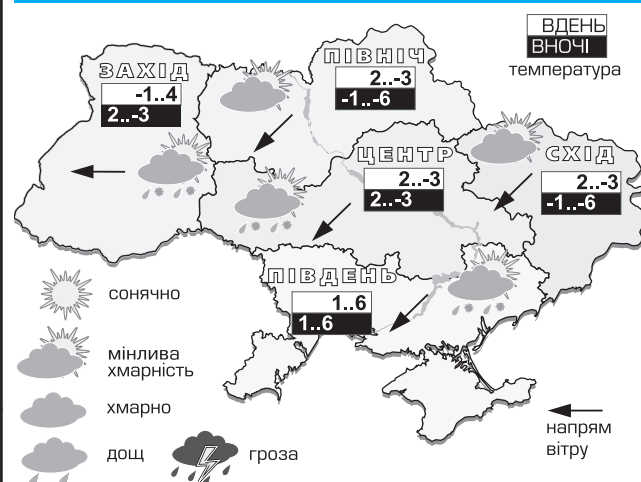
Попередній рекорд встановив Андрій Воробей, який відзначився 114 разів.

— Ця перемога для всіх уболівальників «Шахтаря» — історична, — заявив капітан команди Даріо Срна. — Ми показали класну гру. Перші 15 хвилин очікували, що БАТЕ пресингуватиме. Та все-таки забити сім м'ячів у Лізі чемпіонів, гадаю, нелегко.

— Проти БАТЕ гравці «Шахтаря» виконали всі настанови тренерського штабу, — заявив наставник гірників Мірча Луческу. — Хороша видовищна гра. Особливо в першому таймі. Задоволений тим, що добре проаналізували суперника і втілили те, про що домовлялися. Здалося, що «Атлетик» не дуже добре вивчив БАТЕ, за що і поплатився.

Ми добре пресингували господарів і чудово гостро контратакували. У другому таймі теж намагалися контролювати гру. Я випустив після перерви трьох гравців, щоб вони відчули смак Ліги чемпіонів. І немає, мабуть, потреби говорити, що результат закономірний.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 24 ЖОВТНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-1 -6	+2 -3	Черкаська	+2 -3	+2 -3
Житомирська	-1 -6	+2 -3	Кіровоградська	+2 -3	+2 -3
Чернігівська	-2 -7	+2 -3	Полтавська	-2 -7	+2 -3
Сумська	-3 -8	+2 -3	Дніпропетровська	+2 -3	+2 -3
Закарпатська	+4 +9	+4 +9	Одеська	0 +5	0 +5
Рівненська	-1 -6	-1 +4	Миколаївська	0 +5	0 +5
Львівська	+2 -3	0 +5	Херсонська	+1 +6	+1 +6
Івано-Франківська	+2 -3	-1 +4	Запорізька	+2 -3	-1 +4
Волинська	-1 -6	-1 +4	Харківська	-2 -7	+2 -3
Хмельницька	0 -5	+2 -3	Донецька	0 -5	+2 -3
Чернівецька	+2 -3	-1 +4	Луганська	-1 -6	+2 -3
Тернопільська	+2 -3	-1 +4	Крим	+7 +12	+7 +12
Вінницька	+2 -3	-1 +4	Київ	-4 -6	0 +2

Укргідрометцентр

Світовий трофей у надійних руках

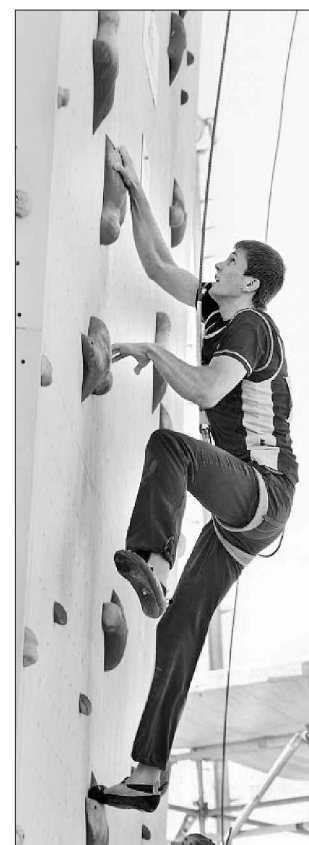
Ганна РОМАШКО
для «Урядового кур'єра»

СКЕЛЕЛАЗІННЯ. Українець Данило Болдирев днями став володарем Великого Кубка світу зі скелелазіння. Для цього на останньому етапі у китайському місті Вуджанг йому вистачило десятигого місяця у вправі на швидкість.

Остаточний результат українського спортсмена в підсумковій таблиці за 2014 рік — 461 очко (в тому числі за 2 «золота», 2 «бронзи» та «срібло» на різних етапах), тоді як найближчий його переслідувач чех Лібор Хроза, який на фінальному етапі виборов «срібло», за підсумками року здобув 439 очок. Бронзовим призером світових кубкових змагань став Марчін Дзенек з Польщі, в його активі — 402 очки.

Таким чином, Данило цього року оформив унікальний для скелелазіння хет-трик: він став чемпіоном світу, переможцем Кубка світу та автором світового рекорду.

Наставником Данила Болдирева з восьми років є заслужений тренер України Анна Філенко. У 2011 році спортсмен уперше в історії українського скелелазіння виборов друге і третє місця на чемпіонаті світу, а також став абсолютним чемпіоном світу серед юніорів. У 2012-му він посів другу сходинку на Кубку світу в Китаї та першу — у фіналі Кубка світу в Кореї. У 2013 р. Данило зайняв четвертий щабель на IX Всесвітніх іграх (м. Калі, Колумбія) та фінішував третім на чемпіонаті Європи (Франція).

Данило Болдирев цього року зробив хет-трик

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Павло БЕБА, Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 230-06-71, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 38060. Тираж 28575

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua